

Képelemélet – Archetipikus képek és szimbólumok a kultúrában

Fotó, filmművészet, média szak, II. évf. – 2009/2010., 1. félév

Előadótanár: Tánczos Vilmos docens (E-mail: tanczosvilmos@yahoo.com)

A tantárgy típusa: kötelező alaptárgy

Heti óraszám: 2 óra előadás **Kreditszám:** 2 kredit

A tantárgy leírása: A tantárgy célja az egyetemes archetipikus szimbólumok képi rendszerének megismerése és a szimbólumelemzés során hasznosítható gyakorlati ismeretek, készségek elsajátítása. A kurzus a kultúra különböző területein (pl. vallás és mítosz, populáris kultúra, szépirodalom, vizuális művészetek, szellemi népi kultúra, nyelvi kifejezés stb.) működő archetipikus szimbólumrendszert a vizuális művészetek, a hagyományos népi kultúra, a mai korra jellemző populáris tömegkultúra és az irodalom területeiről vett példaanyag alapján mutatja be.

A hallgatók általános elméleti ismereteket is kapnak a képzelet archetipikus képeiről. Megismerkednek az archetipális mítoszelmélet alapfogalmaival (kollektív tudattalan, archetípus, szimbólum, képzetkör stb.), a fogalmak kialakulásának történetével (pl. jungiánus pszichoanalitikus irányzat), a képzetkörök működésének dinamikus alapelveivel, az archetipikus szimbolizáció jelölési folyamatának törvényszerűségeivel, az archetipikus képek szerepével a vallásos-mitikus világképben és a művészetekben.

Jelenlét: A maximális vizsgajegy eléréséhez az előadásoknak legalább 70%-án részt kell venni (10 előadás). A vizsgára való jelentkezés feltétele a legalább 50%-os jelenlét (7 jelenlét), ennél kisebb jelenlét esetén a hallgató a következő tanévben újra felveszi a tárgyat.

Munkamódszer: Az előadásokat vizuális szemléltetés és megbeszélés követi. Az előadások elektronikus vázlatait a hallgatók folyamatosan megkapják.

Az ellenőrzés módja, vizsgakövetelmények:

1. A félév folyamán a hallgatók három teszt jellegű **zárthelyi dolgozatot** írnak a kurzus anyagából. Az ezekre kapott három jegy közül a legjobb kettő 50% arányban számít bele a tárgy vizsgaeredményébe.

2. A félév végén a hallgatók teszt jellegű **írásbeli vizsgát** tesznek. (50 %) A vizsgán a képzelet archetipikus képeit kell felismerniük, megnevezniük és értelmezniük különböző műfajokban (képzőművészet, filmművészet, irodalom, mítosz, folklór, populáris mitológia stb.).

Az előadások tervezett témái és a zárthelyi dolgozatok időpontjai:

1. Szept. 15. Alapfogalmak: mentális képek, kollektív tudattalan, archetípus, a mítoszok mentális képei. **2. Szept. 22.** A mitikus világkép általános jellemzői. **3. Szept. 29.** Az állatiasság képei. A Gonosz erői. Ördög- és démonképzetek. **4. Okt. 6.** Halál sötét vize. A veszélyes és tisztátalan nőiség. – 1. zárthelyi dolgozat **5. Okt. 13.** A zuhanás képzetköre. A karneváli világ. **6. Okt. 20.** A felemelkedés és a Fent szimbólumai. **7. Okt. 27.** A Fény és a Szó. – 2. zárthelyi dolgozat **8. Nov. 3.** Harc, tisztítás, elválasztás. **9. Nov. 10.** A szimbólumok ellentétükbe való átfordulása és eufemizálódása. **10. Nov. 17.** A zárt tér archetípusa. **11. Nov. 24.** Esszenciális anyagok. **12. Dec. 1.** Ciklikus szimbólumok. A haladás mítosza. **13. Dec. 8.** Élet-, termékenység- és szerelemjelképek. **14. Dec. 15.** Összefoglalás, elmélet: képzetkörök, az archetipikus szimbólumok rendszerszerűsége, az archetipális szimbolizáció szemiozisa. – 3. zárthelyi dolgozat

Ajánlott könyvészet

(szűkebb könyvészet)

(A kiemelten ajánlott tételek – pl. szintetizáló munkák, kézikönyvek, a kurzus anyagához szorosan kapcsolódó munkák stb. – tételek vastag betűvel szedve.)

BACHELARD, Gaston

1994 *Flacăra unei lumânări*. București. Editura Anastazia

1995 *Apa și visele*. Eseu despre imaginația materiei. București, Editura Univers (2. ed. 1999)

1998 *Pământul și reveriile voinței*. București, Editura Univers

1999 *Aerul și visele*. Eseu despre imaginația mișcării. București, Editura Univers

1999 *Pământul și reveriile odihnei*. Eseu asupra imaginilor intimității. București, Editura Univers

2000 *Psihanaliza focului*. București, Editura Univers

2003 *Poetica spațiului*. București, Editura Paralela

BALÁZS Lajos

1994 *Az én első tisztességes napom*. Párvalasztás és lakodalom Csíkszentdomokoson. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó

1995 *Menj ki én lelkem a testből*. Elmúlás és temetkezés Csíkszentdomokoson. Csíkszereda, Pallas-Akadémia

BARTHES, Roland

1957 *Mythologies*. Paris, Le Seuil (Magyarul részletek: Uő: *Mitológiák*. Budapest, 1983.)

BENOIST, Luc

1995 *Semne, simboluri, și mituri*. Buc.

BERNÁTH Béla

1981 A magyar népköltés szerelmi szimbolikája. In: Hoppál Mihály (szerk.): *Folklór tanulmányok. Előmunkálatok a magyarság néprajzához* 9. Budapest, MTA Néprajzi Kutatócsoport, 16–82.

BERZE Nagy János

1958 *Égigérő fa*. Magyar mitológiai tanulmányok. Pécs (3. kiad., 1984.)

BIAŁOSTOCKI, Jan

1982 A „kerettémák” és az archetipikus képek. In: *Régi és új a művészettörténetben*. Budapest, 167–177.

1997 Ikonográfia. In: Pál J. (szerk.) 1997. 227–252.

BIEDERMANN, Hans

1996 *Szimbólumlexikon*. Budapest

BÍRÓ Yvette

1999 *Profán mitológia*. A film és a mágikus gondolkodás. Budapest, Osiris Kiadó

BOIA, Lucian

1999 *Történelem és mítosz a román köztudatban*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Istorie și mit în conștiința românească*. București, Humanitas, 1997.)

2003 *Mitul democrației*. București, Humanitas

2005 *Mitologia științifică a comunismului*. București, Humanitas

BRAGA, Corin

1999 *10 studii de arhetipologie*. Cluj–Napoca, Editura Dacia

BRUNEL, Pierre (red.)

2003 *Miturile secolului XX*. I–II. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *Dictionnaire de mythes d'aujourd'hui*. Edition du Rocher, 1999.)

- BULTMANN, Rudolf
1994 *Történelem és eszkatológia*. Budapest, Atlantisz Kiadó
- BURKE Peter
1991 *A népi kultúra a kora újkori Európában*. Budapest, Századvég Kiadó–Hajnal István Kör (Eredeti kiad.: *Popular Culture in early Modern Europe*. London, Maurice Temple Smith Ltd, 1978.)
- BURCKHARDT, Titus
1995 *Szagrális szimbólumok*. Budapest
- CHEVALIER, Jean–GHEERBRANT, Alain**
1994–95 *Dicționar de simboluri*. I–III. București
- CULIANU, Ioan Petru
2002 *Călătorii în lumea de dincolo*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Out of This World*. Otherworldly Journeys from Gilgamesh to Albert Einstein. 1991.)
- DELUMEAU, Jean
2004 *A paradicsom története – a gyönyörök kertje*. Budapest, Európa Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Une histoire du paradis*. Le Jardin des délices. Paris, Fayard, 1992.)
- DIEL, Paul
2002 *Divinitatea*. Simbolul și semnificația ei. Iași, Institutul European (Eredeti kiad.: *La divinité*. Le symbole et sa signification. Paris, Payot, 1971/1991.)
- DOUGLAS Mary
2003 *Rejtett jelentések*. Budapest. Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Implicit Meanings*. Essays in Anthropology. London–Boston, 1975.)
- DUBUISSON, Daniel
2003 *Mitológiai évszázadok XX. század*. Dumézil, Lévi-Strauss, Eliade. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Mythologies du XXe siècle* (Dumézil, Lévi-Strauss, Eliade). Presses Universitaires du Septentrion, Lille, 1993.)
- DURAND, Gilbert**
1977 *Structurile antropologice ale imaginarului*. București, Editura Univers
(Eredeti kiad.: *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Introduction à l'archétypologie générale. Paris, Grenoble, 1960.) (2. kiad. 2000.)
- DÜLMEN, Richard von
1990 *A rettenet színháza*. Ítélezési gyakorlat és büntetőrituálék a kora újkorban. Budapest
- ELIADE, Mircea
1978 *Aspecte ale mitului*. București
1987 *A szent és a profán*. A vallási lényegről. Budapest
1991 *Drumul spre Centru*. Antologie. București
1993 *Az örök visszatérés mítosza, avagy a mindenség és a történelem*. Budapest
1994–95 *Vallási eszmék és hiedelmek története. I–III*. Budapest
1997 *Képek és jelképek*. Budapest (Eredeti kiad.: *Images et symboles*. Essais sur le symbolisme magico-religieux. Paris, 1952.)
1999 *Misztikus születések*. Budapest (Eredeti kiad.: *Naissances mystiques*. Paris, 1959.)
2005 *Tratat de istorie a religiilor*. București, Humanitas (Eredeti kiad.: *Traité d'Histoire des religions*. Paris, 1949.)
- ERDÉLYI Pál
1899 A virágének. *Ethnographia* X. 257–269, 337–352.
- ERDÉLYI Zsuzsanna
1961 Adatok a magyar népköltészet színszimbolikájához. *Ethnographia* 2–3–4. 173–199, 405–429, 583–596.

- 1976 *Hegyet hágék, lőtőt lépék*. Archaikus népi imádságok. Budapest, Magvető Könyvkiadó (2. hasonmás kiad.: 1978.; 3. bővített kiad.: 1999. Pozsony, Kalligram)
- EVOLA, Julius
2000 *A Grál misztériuma*. Budapest, Kvintesszencia Kiadó (Eredeti kiad.: *Il Mistero del Graal*. Roma, 1972.)
- EVSEEV, Ivan
1994 *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*. Timișoara
1997 *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*. Timișoara
1999 *Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale*. Timișoara
- GAZDA Klára
2000 A magyar hintázási hagyományok összehasonlító perspektívából. *Erdélyi Múzeum* LXII. 3–4. 193–236.
2001 A román halotti rítusok tárgyi kellékei és a lélek túlvilági útja. In: Pócs É. 2001c. 302–310.
- FERBER, Michael
2001 *Dicționar de simboluri literare*. București, Cartier (Eredeti kiad.: *A Dictionary of Literary Symbols*. Cambridge University Press, 1999.)
- FRAZER, James George
1995 *Az Aranyág*. Válogatta és az utószót írta Bodrogi Tibor. Budapest, Századvég Kiadó (1. magyar kiadás: Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1965.; A fordítás alapja: *The Golden Bough*. London, Macmillan and Co. Limited, 1925.)
- FREUD, Sigmund
1986 *Bevezetés a pszichoanalízisbe*. Budapest
1987 *Mózes*. Michelangelo Mózes. Két tanulmány. Budapest, Európa Könyvkiadó
- FRANZ, Marie-Louise von
1992 *Női mesealakok*. Budapest
- FRYE, Northrop
2001 Az irodalom archetípusai. In: Bókay Antal–Vilcsek Béla (szerk.): *A magyar irodalomtudomány kialakulása*. Budapest
- GUÉNON, René
1997 *Simboluri ale științei sacre*. București
- GENNEP Van, Arnold
1996 *Riturile de trecere*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Les rites de passage*. Paris, 1909.)
- GIRARDET, Raoul
é.n. [2004] *Mituri și mitologii politice*. București, Institutul European (Eredeti kiad.: *Mythes et mythologies politiques*, Edition du Seuil, 1986.)
- GOMBRICH, Ernst
1997 *Icones smbolicae*. A szimbolikus kifejezés filozófiái és ezek hatása művészetekre. In: Pál J. (szerk.) 1997. 31–114.
- GOETHE, Johann Wolfgang
1983 *Színtan*. Budapest, Corvina Kiadó
- GUREVICS, A. J.
1974 *A középkori ember világképe*. Budapest
- HALL, Edward T.
1995 *Rejtett dimenziók*. Budapest, Katalizátor Iroda
- HAMVAS Béla
1988 *Scientia Sacra*. Az őskori emberiség szellemi hagyománya. Budapest
- HEGYELI Attila

2004 A küszöb nagy hágó. A térbeli határ egyik archetípusa a folklórban. In: Tánczos V. (szerk.) 2004. 9–38.

HOPPÁL Mihály

1980 A Toldi mitológiai háttere. *Új Írás* 11. 68–101.

1987 A meztelenség mint az erősz tagadása. In: Hoppál M.–Szepes E. (szerk.) 1987b. 223–239.

HOPPÁL Mihály–SZEPES Erika (szerk.)

1987 *Erősz a folklórban*. Budapest

1987 *A szerelem kertjében*. Erotikus jelképek a művészetben. Budapest

HOPPÁL Mihály–JANKOVICS Marcell–NAGY András–SZEMADÁM György

1994 *Jelképtár*. Budapest, Helikon Kiadó (1. kiad.: Budapest, 1990.)

IPOLYI Arnold

1854 *Magyar Mythologia*. Pest (Hasonmás, jegyzetekkel és kísérőtanulmánnyal ellátott új kiadása: Budapest, Európa Könyvkiadó, 1987.)

IVANOV, Vjacseszlav V.

1983 A karnevál szimbolikus funkciói. In: Hoppál Mihály–Niedermüller Péter (szerk.): *Jelképek – kommunikáció – társadalmi gyakorlat*. Budapest, 199–226.

1984 *Nyelv, mítosz, kultúra*. Budapest, Gondolat Kiadó

JUNG, Carl Gustav

1993 *Az ember és szimbólumai*. Budapest (Eredeti kiad.: *Man and his symbols*. Ferguson, 1964.)

JUNG Károly

1987 Folklóradatok egy középkori pillérfő értelmezéséhez. In: Hoppál Mihály–Szepes Erika (szerk.): *A szerelem kertjében*. Budapest, 75–90.

KÁLMÁNY Lajos

1885 *Boldogasszony ősvallásunk istenasszonya*. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből XII. 9. Budapest

1887 *Mythológiai nyomok a magyar nép nyelvében és szokásaiban*. A Hold nyelvhagyományainkban. Szeged

1893 *Világunk alakulásai nyelvhagyományainkban*. Szeged

KAPITÁNY Ágnes–KAPITÁNY Gábor (szerk.)

1995 *„Jelbeszéd az életünk”*. A szimbolizáció története és kutatásának módszerei. Budapest

2002 *„Jelbeszéd az életünk”* 2. Budapest, Osiris Kiadó

KERÉNYI Károly

1984 Az ünnep lényege. In: *Halhatatlanság és Apollón-vallás*. Budapest, 333–369., 537–538.

KESZEG Vilmos

1992 A cseberbenezés. Egy mezőszegi hiedelemelem eredete és szemantikája. *Néprajzi Látóhatár* I. 1–2. 70–80.

1997 *Jóslások a Mezőségen*. Etnomantikai elemzés. Sepsiszentgyörgy, Bon Ami Könyvkiadó

KIRÁLY Jenő

1983 *Mozifolklór és kameratöltőtoll*. A populáris filmkultúra elméletéhez. Budapest, Magyar Film tudományi Intézet

1993 *Frivol múzsa*. A tömegfilm sajátos alkotásmódja és a tömegkultúra esztétikája. I–II. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

1998 *Mágikus mozi*. Műfajok, mítoszok és archetípusok a filmkultúrában. Budapest, Korona Kiadó

KLANICZAY Gábor

2000 *Az uralkodók szentsége*. Magyar és európai dinasztikus szentkultuszok a középkorban. Budapest

KLIGMAN, Gail

1998 *Nunta mortului*. Ritual, poetică și cultură populară în Transilvania. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *The Wedding of the Dead: Ritual, Poetics and Popular Culture in Transylvania*. University of California Press, 1988.)

K. KOVÁCS László

1944 *A kolozsvári hóstátiak temetkezése*. Kolozsvár

LÁSZLÓ Gyula

1944 *A honfoglaló magyar nép élete*. Budapest, Magyar Élet

1947 *Varázslat egy középkori falusi templomunkban*. Jegyzetek a magyarszentpáli pillérfő néprajzához, Kolozsvár

LEITCH, Vincent B.

1992 Mítoszkritika. In: *Amerikai irodalomelmélet és irodalomkritika*. Pécs, Janus Pannonius Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, 119–148.

LÜKŐ Gábor

1942/1987/2001 A magyar jelképrendszer. In: *A magyar lélek formái*. Budapest, 7–156.

1982 *Kiskunság régi képfaragó és képmetsző művészete*. Kecskemét

MARÓT Károly

1940 Rítus és ünnep. *Ethnographia* LI. 143–187.

1949 A szimbólum fogalom fejlődésének állomásai. *Magyar Nyelvőr* LXXIII. 72–78.

NOLA, Alfonso M. di

2001 *Diavolul*. Chipurile, isprăvile istoria Satanei și prezența sa malefică la toate popoarele din Antichitate până astăzi. București, Editura BIC ALL

OIȘTEANU A.

1989 *Motive și semnificații simbolice în cultura tradițională românească*. București, Editura Minerva

OLÁH Andor

1986 „Újhold, új király!” A magyar népi orvoslás életrajza. Budapest, Gondolat Könyvkiadó

OLTEANU, Antoaneta

1997 *Iposteze ale maleficului în medicina magică*. București, Paideia

PÁL József (szerk.)

1997 *Az ikonológia elmélete. Szöveggyűjtemény az irodalom és a képzőművészet szimbolizmusáról*. Szeged, JATE Press, Ikonologia és Műértelmezés 1.

PÁL József–ÚJVÁRI Edit (szerk.)

1997 *Szimbólumtár*. Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából. Budapest

PETI Lehel

2004 Elromlott a világ. Egy mítosz archetipológiája, avagy a moldvai csángók időszemléletéről. In: Tánczos V. (szerk.) 2004. 39–58.

PHYSIOLOGUS

1986 *Physiologus*. Fordította Mohai András. Az utószót írta Kádár Zoltán. Budapest

PLATÓN

1983 *Válogatott művei*. Budapest

1984 *Összes művei*. I–III. Budapest

PLEȘU, Andrei

1980 *Pitoresc și melancolie. O analiză a sentimentului naturii în cultura europeană.* București, Univers

1994 *Limba păsărilor.* București, Humanitas

2000 *A madarak nyelve.* Pécs, Jelenkor Kiadó

2003 *Despre îngeri.* București, Humanitas

PÓCS Éva (szerk.)

1998 *Eksztázis, álom, látomás. Tanulmányok a transzcendensről I.* Budapest–Pécs, Balassi Kiadó–University Press

2001 *Demonológia és boszorkányság Európában.* Budapest, L'Harmattan–PTE Néprajz Tanszék (Studia Ethnologica Hungarica I.)

2001 *Lélek, halál, túlvilág. Vallásethnológiai fogalmak tudományos megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről II.* Budapest, Balassi Kiadó

2001 *Sors, áldozat, divináció.* Budapest, Osiris Kiadó

2002 *Mikrokozmosz – makrokozmosz. Vallásethnológiai fogalmak tudományos megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről III.* Budapest, Balassi Kiadó

2004 *Áldás és átok, csoda és boszorkányság. Vallásethnológiai fogalmak tudományos megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről IV.* Budapest, Balassi Kiadó

POZSONY Ferenc

1998 *Szól a kakas már. Szász hatás az erdélyi magyar jeles napi szokásokban.* Csíkszereda, Pro-Print Könyvkiadó

2000 *Adok nektek aranyvesszőt. Dolgozatok erdélyi és moldvai népszokásokról.* Csíkszereda

RÉAU, Louis

1955 *Iconographie de l'art chrétien.* I., II/1–2., III/1–3., Paris, PUF

RIPA, Cesare

1997 *Iconologia.* Fordította, a jegyzeteket és az utószót írta Sajó Tamás. Budapest, Balassi Kiadó (Eredeti kiad.: Róma, 1593.)

RÓHEIM Géza

1913 A halálmadár. *Ethnographia* XXIV. 23–36. (Megjelent még: In: Róheim G. 1984a. 83–126.)

1917 A kazár nagyfejedelem és a turulmonda. *Ethnographia* XXVIII. 58–99.

1925 *Magyar néphit és népszokások.* Budapest

1984 *A bűvös tükrök.* Válogatás Róheim Géza tanulmányaiból. Válogatta, az utószót és a jegyzeteket írta: Verebélyi Kincső. Budapest, Magvető Kiadó

ROUX, Jean-Paul

1998 *Regele. Mituri și simboluri.* București, Editura Meridiane (Eredeti kiad.: *Le Roi. Mythes et symboles.* Librairie Anthème Fayard, 1995.)

RÖHRICH, Lutz

1966 Az ördög alakja a népköltészetben. *Ethnographia* LXXVII. 2. 212–228.

SCHMITT, Jean-Claude

1998a *Rațiunea gesturilor în Occidentul medieval.* București, Editura Meridiane (Eredeti kiad.: *La raison des gestes dans l'Occident médiéval.* Éditions Gallimard, 1990.)

1998b *Strigoi. Viii și morții în societatea medievală.* București, Editura Meridiane (*Les Revenants. Les vivants et les morts dans la société médiévale.* Éditions Gallimard, 1994.)

SEGRÉ Monique (red.)

- 2000 *Mituri, rituri, simboluri în societatea contemporană*. Timișoara, Editura Amarcord (Eredeti kiad.: Éditions l'Harmattan, 1997.)
- SEIBERT, Jutta
1986 *A keresztény művészet lexikona*. Budapest
- SOUZENELLE, Annick de
1996 *Simbolismul corpului uman*. Timișoara (Eredeti kiad.: *Le symbolisme du corps humain*. De l'arbre de vie au schéma corporel. Dangles, 1984.)
- SURDULESCU, Radu
1997 *Critica mitic-arhetipală*. De la motivul antropologic la sentimentul numinosului. București, Allfa
- SZENDREY Ákos
1930 Meztelenség a magyar néphitben. *Népünk és Nyelvünk* III. 129–133.
1931 Az új tűz. *Ethnographia* XLII. 153–154.
1935 A füstölés a magyar néphitben. *Ethnographia* XLVI. 42–48.
1940 Az élet vize karácsonyi népszokásainkban. *Ethnographia* LI. 393–401.
1941 A halott lakodalma. *Ethnographia* LII. 44–53.
1942 A magyar áldomás. *Ethnographia* LIII. 123–131.
- SZENDREY Zsigmond
1936 A piros szín. *Ethnographia* 220–222.
1937 A varázslócelekvések személye, ideje és helye. *Ethnographia* XLVIII. 13–24.
1937 A varázslatok eszközei. *Ethnographia* XLVIII. 386–405.
- SZILÁGYI N. Sándor
1996 *Hogyan teremtsünk nyelvi világot?* Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára. Kolozsvár
- SZÖNYI György Endre
2004 *Pictura & Scriptura*. Hagyományalapú kulturális reprezentációk huszadik századi elméletei. Szeged, JATEPress, Ikonológia és Műértelmezés 10.
- TAKÁCS Béla
1986 *Bibliai jelképek a magyar református egyházművészetben*. Budapest, Magyarországi Református Egyház Sajtóosztálya
- TÁNCZOS Vilmos
1999 **Az archetipális mítoszelmélet – avagy a népi kultúra elfelejtett szimbolikus nyelvéről.** In: Pozsgai Péter szerk.: *Tűzcsiholó. Írások a 90 éves Lükő Gábor tiszteletére*. Budapest, 1999. 567–590.
2001 *Nyiss kaput, angyal!* Moldvai csángó népi imádságok. Archetipikus szimbolizáció és élettér. Budapest, Püski Kiadó
2006 **Folklórszimbólumok. Egyetemi jegyzet.** Kolozsvár, KJNT–BBTE Magyar Néprajz és Kulturális Antropológia Tanszék
- TÁNCZOS Vilmos (szerk.)**
2004 **Képek a folklórban. Tanulmányok az archetipikus szimbolizáció köréből.** Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság
- TÓTH G. Péter
2005 *Női testek*. Budapest, Agenda Natura
- TURNER, Victor
2002 *A rituális folyamat*. Struktúra és antistruktúra. Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *The Ritual Process*, 1969.)
- UJVÁRY Zoltán
1983–1988 *Játék és maszk*. I–IV. Dramatikus népszokások. Debrecen.

- 1989 *Állatmaszkok*. Debrecen
 1990 *Farsang*. Debrecen, Néprajz egyetemi hallgatóknak 5.
 1991a *Farsangi népszokások*. Debrecen
 1991b *Agrárkultusz*. Debrecen, Néprajz Egyetemi Hallgatóknak 11.
 VANYÓ László
 1988 *Az ókeresztény művészet szimbólumai*. Budapest
 VULCĂNESCU, Romulus.
 1985 *Mitologie română*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România

Hivatkozott könyvészet
 (bővebb, a kurzusban hivatkozott könyvészet)

- ALLEAU, René
 1977 *La science des symboles*. Contribution à l'étude des principes et des méthodes de la symbolique générale. Paris, Payot
 APÁCZAI CSERE János
 1977 *Magyar Encyclopaedia*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó (Első kiad.: 1653.)
 ARASSE, Daniel
 1997 *Ars memoriae és vizuális szimbólumok: a képzelet kritikája és a reneszánsz vége*. In: Pál J. (szerk.) 1997. 115–157.
 ARTEMIDOROS
 2001 *Carte de tâlmăcire a viselor*. Traducere din greacă, studiu introductiv, note și index de Mariana Băluță-Skultéty. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Artemidori Daldini Oniricriticon libri V*. Recognovit Roger A. Pack. Lipsiae in Aedibus B. G. Teubneri. MCMLXIII.)
 BABEȘ, Alexandru
 1970 *Geneza zeilor*. Eseu de antropologie religioasă. București
 BACHELARD, Gaston
 1947 *La Formation de l'esprit scientifique*. Paris, Vrin
 1960 *La poétique de la rêverie*. Paris, PUF
 1994 *Flacăra unei lumânări*. București, Anastazia (Eredeti kiad.: *La flamme d'une chandelle*. Paris, PUF, 1961.)
 1998 *Pământul și reveriile voinței*. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *La Terre et les Rêveries de la Volonté*. Paris, José Corti, 1948.)
 1999a *Apa și visele*. Eseu despre imaginația materiei. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *L'Eau et les Rêves*. Essai sur l'imagination de la matière. Paris, José Corti, 1942.)
 1999b *Aerul și visele*. Eseu despre imaginația mișcării. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *L'Air et les Songes*. Essai sur l'imagination du mouvement. Paris, José Corti, 1943.)
 1999c *Pământul și reveriile odihnei*. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *La Terre et les Rêveries du Repos*. Paris, José Corti, 1948.)
 2000 *Psihanaliza focului*. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *La Psychanalyse du feu*. Paris, NRF, 1938.)
 2003 *Poetica spațiului*. București, Editura Paralela 45 (Eredeti kiad.: *La poétique de l'espace*. Paris, PUF, 1957.)
 BACHOFEN, J. J.
 1978 *A sírszimbolika*. In: *A mítosz és az ősi társadalom*. Budapest, 23–96.

- BAGDY Emőke (szerk.)
1995 *Művészetek, szimbólumok, terápiák*. Budapest, Pszichagogosz
- BAHTYIN, Mihail
1976 *A szó esztétikája*. Budapest, Gondolat Kiadó
2002 *François Rabelais művészete, a középkor és a reneszánsz népi kultúrája*. Budapest, Osiris Kiadó (1. kiad.: Budapest, Európa Kiadó, 1982.)
- BALASSA Iván
1945 Adatok a magyar gyász színek kérdéséhez. *Ethnographia* LVI. 69–70.
1973 A magyar temetők néprajzi kutatása. *Ethnographia* LXXXIV. 225–242.
1988 *A magyar falvak temetői*. Budapest
1992 *A székelyföldi Erdővidék temetői*. Debrecen
1996 A fejbenezés. *Ethnographia* CVII. 1–2. 41–51.
2000 „Isten szeme” a magyar népi díszítőművészetben. *Néprajzi Látóhatár* IX. 3–4. 365–378.
- BALDOCK, John
1990 *The Elements of Christian Symbolism*. Shaftesbury, Dorset
- BALÁZS Lajos
1994 *Az én első tisztességes napom*. Párvalasztás és lakodalom Csíkszentdomokoson. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
1995 *Menj ki én lelkem a testből*. Elmúlás és temetkezés Csíkszentdomokoson. Csíkszereda, Pallas-Akadémia
1999 *Szeretet fogott el a gyermek iránt*. A születés szokásvilága Csíkszentdomokoson. Csíkszereda, Pallas-Akadémia
2001 A haldoló megkerítése. A lélekmentés pogány és keresztény rítusa Csíkszentdomokoson. In: Pócs É. (szerk.) 2001c. 261–267.
- BÁLINT Sándor
1938 *Népünk ünnepei*. Az egyházi év néprajza. Budapest
1944 *Sacra Hungaria*. Tanulmányok a magyar vallásos népelet köréből. Kassa, Veritas
1977 *Ünnepi kalendárium*. I–II., Budapest, Szent István Társulat
1989 *Karácsony, húsvét, pünkösd*. Budapest, Apostoli Szentszék Könyvkiadója, 3. kiad.
- BÁLINT Sándor–BARNA Gábor
1994 *Búcsújáró magyarok*. A magyarországi búcsújárás története és néprajza. Budapest, Szent István Társulat
- BALOGH Jolán
1943 *Az erdélyi reneszánsz*. Kolozsvár
1967 Népművészet és történeti stílusok. *Néprajzi Értesítő* XLIX. 73–165.
- BARABÁS László
1998 *Forog az esztendő kereke*. Sóvidéki népszokások. Marosvásárhely, Mentor Kiadó–Custos Kiadó
1999 *Aranycsitkók, maszkurák, királynék*. Erdélyi magyar dramatikus népszokások. Marosvásárhely, Mentor Kiadó
- BARABÁS László–POZSONY Ferenc–ZAKARIÁS Erzsébet (szerk.)
1996 *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve* 4. Erdélyi és partiumi farsangok. Kolozsvár
- BARNA Gábor
2001 *Boldogasszony*. Szűz Mária tisztelete Magyarországon és Közép-Európában. Szeged
- BARTHA Elek

- 1984 *Házkultusz. A ház a magyar folklórban.* Debrecen
- 1992 *Vallásökológia. Szakrális ökoszisztémák szerveződése és működése a népi vallásosságban.* Debrecen, Ethnica
- BARTHES, Roland
- 1957 *Mythologies.* Paris, Le Seuil (Magyarul részletek: Uő: *Mitológiák.* Budapest, 1983.)
- BARTÓK Béla
- 1991 *Magyar Népdalok.* Egyetemes Gyűjtemény I. Sajtó alá rendezte Kovács Sándor és Sebő Ferenc. Budapest, Akadémiai Kiadó
- BÁTKY Zsigmond
- 1911 Adatok a fehér gyászviselethez. *Ethnographia* XXII. 33–40., 101–105.
- BAYLEY, Harold
- 1912 *The Lost Language of Symbolism.* London (Reprint kiadás: 1951.)
- BECK Zoltán
- 1981 *Építőáldozat.* Békéscsaba
- BENEDEK H. Erika
- 1998 *Út az életbe.* Világképelemzés csángó és székely közösségek születéshez fűződő hagyományai alapján. Kolozsvár, Stúdium Könyvkiadó
- BENEDEK Katalin–CSONKA-TAKÁCS Eszter (szerk.)
- 1999 *Démonikus és szakrális világok határán.* Mentalitástörténeti tanulmányok Pócs Éva 60. születésnapjára. Budapest, MTA Néprajzi Kutatóintézet
- BENOIST, Luc
- 1975 *Signes, symboles et mythes.* Paris, PUF
- BENYÁK Zoltán–BENYÁK Ferenc (szerk.)
- 2002 *Borok és korok.* Bepillantás a bor kultúrtörténetébe. Budapest, Hermész Kör
- BERNÁTH Béla
- 1981 A magyar népköltés szerelmi szimbolikája. In: Hoppál Mihály (szerk.): *Folklór tanulmányok. Előmunkálatok a magyarság néprajzához* 9. Budapest, MTA Néprajzi Kutatócsoport, 16–82.
- 1986 *A szerelem titkos nyelvén.* Erotikus szólások és egyéb folklórszövegek magyarázata. Budapest, Gondolat Könyvkiadó
- BERZE Nagy János
- 1939 A „Katekizmusi ének” és a néphagyomány számszimbolikája. *Ethnographia* L. 111–135.
- 1957 *Magyar népmesetípusok.* I–II. Pécs
- 1982 *Nap és tükör.* Néprajzi és népnyelvi tanulmányok, gyűjtések. Pécs, Baranya Megyei Tanács
- 1984 *Égigérő fa.* Magyar mitológiai tanulmányok. Pécs, Baranya Megyei Tanács (1. kiad.: 1958.)
- BETTELHEIM, Bruno
- 1993 *Les blessures symboliques.* Essais d’interprétation des rites d’initiation. Paris
- BIAŁOSTOCKI, Jan
- 1982 A „kerettémák” és az archetipikus képek. In: *Régi és új a művészettörténetben.* Budapest, 167–177.
- 1997 Ikonográfia. In: Pál J. (szerk.) 1997. 227–252.
- BIBÓ István
- 1917 *A számok jelentése és a gondolkodás alapformáinak története.* Budapest, Néplélektani dolgozatok 1.
- BICZÓ Gábor (szerk.)
- 2004 *Az Idegen.* Variációk Simmeltől Derridáig. Debrecen, Csokonai Kiadó

- BIEDERMANN, Hans
 1989 *A mágikus művészetek zseblexikona*. Az ókortól a 19. századig. Budapest
 1996 *Szimbólumlexikon*. Budapest (Eredeti kiad.: *Dictionary of Symbolism*. New York, 1992.)
- BÍRÓ Yvette
 1999 *Profán mitológia*. A film és a mágikus gondolkodás. Budapest, Osiris Kiadó
- BISHOP, Clifford
 1997 *Szex, szerelem, szentség*. Budapest
- BIRKET-SMITH, Kaj
 1969 *A kultúra ösvényei*. Általános etnológia. Fordította Bodrogi Tibor. Az utószót Gunda Béla írta. Budapest
- BÎRLEA, Ovidiu
 1976 *Mică enciclopedie a poveștilor românești*. București
 1981 *Folclorul românesc* I. București
- BOASE, T. S. R.
 1972 *Death in the Middle Ages*. London
- BODROGI Tibor
 1961 Emberevés és „istenevés” a primitív társadalomban. *Világosság*, Budapest II. 7. 20–24.
- BOGDÁN Melinda
 2004 Hopp, hajnalig, virradtig! A moldvai csángó táncszók jelképei. In: Tánczos V. (szerk.) 2004. 139–169.
- BOIA, Lucian
 1999 *Történelem és mítosz a román köztudatban*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Istorie și mit în conștiința românească*. București, Humanitas, 1997.)
 2003 *Mitul democrației*. București, Humanitas
 2005 *Mitologia științifică a comunismului*. București, Humanitas
- BOLL, Franz–BEZOLD, Carl
 1987 *Csillaghit és csillagfejtés*. Budapest (Eredeti kiad.: 1918.)
- BONCOMPAGNI, Solas
 2003 *Lumea simbolurilor*. Numere, litere și figuri geometrice. București, Humanitas (Eredeti kiad.: *Il mondo dei simboli*. Numeri, lettere e figure geometriche. Roma, Edizione Mediterranee, 1994.)
- BOSNYÁK Sándor
 1969 A tenger fenekéről felhozott föld motívuma a magyar teremtésmondákban. *Ethnographia* LXXX. 462–464.
 1973 A felkelő nap köszöntése a csángó népcsoportoknál. *Ethnographia* LXXXIV. 4. 559–563.
 1980 *A moldvai magyarok hitvilága*. Budapest, Folklór Archívum 12.
 1991 Édesanyám fejtse meg. Jegyzetek a népi álmfejtésről. In: Halász P. (szerk.) 1991. 605–612.
 2001 *Magyar Biblia*. A világ teremtése, az özönvíz, Jézus élete sa világ vége népünk szájhagyományában. Budapest, Európai Folklór Intézet – L’Harmattan
 2003 *Mit láték álmomban?* Népi álmfejtés és hiedelmek. Budapest, L’Harmattan
- BOSSY, John
 1998 *Creștinismul în Occident*. 1400–1700. București, Humanitas (Eredeti kiad.: *Christianity in the West*. Oxford University Press, 1985.)
- BRAGA, Corin
 1999 *10 studii de arhetipologie*. Cluj–Napoca, Editura Dacia
- BRIL, Jacques

- 1977 *Symbolisme et civilisation*. Essai sur l'efficacité anthropologique de l'imaginaire. Paris, Univ. de Lille
- BROWN, Peter
- 1993 A szentkultusz kialakulása és szerepe a latin kereszténységben. Budapest, Atlantisz Kiadó (Eredeti kiad.: *The Cult of the Saints*. Its Rise and Function in latin Christianity. University of Chicago Press, 1980.)
- BRUN, J.
- 1973 *La nudité humain*. Paris, Fayard
- BRUNEL, Pierre (red.)
- 2003 *Miturile secolului XX*. I–II. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *Dictionnaire de mythes d'aujourd'hui*. Edition du Rocher, 1999.)
- BULTMANN, Rudolf
- 1994 *Történelem és eszkatológia*. Budapest, Atlantisz Kiadó
- BURCKHARDT, Titus
- 1995 *Szagrális szimbólumok*. Budapest, Édesvíz Kiadó (Eredeti kiad.: *Symboles*. Recueil d'essais. Milano, Arche, 1980.)
- BURKE Peter
- 1991 *A népi kultúra a kora újkori Európában*. Budapest, Századvég Kiadó–Hajnal István Kör (Eredeti kiad.: *Popular Culture in early Modern Europe*. London, Maurice Temple Smith Ltd, 1978.)
- CACIOLA, Nancy
- 2002 Lélegzet, szív, bélrendszer: a test és a szellemek a középkorban. In: Pócs É. (szerk.) 2002. 117–132.
- CAILLOIS, Roger
- 1938 *Le mythe et l'homme*. Paris
- 1974 *Approches de l'imaginaire*. Paris
- 1975 *Eseuri despre imaginatie*. București
- 1976 *L'homme et le sacré*. Paris
- CAMPBELL, Joseph
- 1974 *The mythic image*. Assisted by M.J. Abadie Princeton
- CAPDECOMME, Marie
- 2003 *Viața morților*. Despre fantomele de ieri și de azi. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *La Vie des morts*. Enquête sur les fantômes d'hier et d'aujourd'hui. Éditions Imago, 1997.)
- CARLYLE, Thomas
- 1998 *Cultul eroilor*. Iași, Institutul European
- CASSIRER, E.
- 2000 *Szimbolikus formák*. Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Philosophie der Symbolischen Formen*. Berlin, 1925.)
- 1981 Kultusz és áldozat. In: Salyámosy Miklós (szerk.): *A német esszé klasszikusai*. Budapest, Európa Kiadó, 599–614.
- CHEVALIER, Jean – GHEERBRANT, Alain
- 1994–1995 *Dictionar de simboluri: mituri, vise, obiceiri, gesturi, forme, figuri, culori, numere*. I–III. Vol. I. A–D, 1994., Vol. II. E–O., 1995., Vol. III. P–Z., 1995. București, Artemis (Eredeti kiad.: *Dictionnaire des symboles*. Mythes, rêves, coutumes, gestes, formes, figures, couleurs, nombres. I–IV. Paris, 1973–1974)
- CHILD, Heather–COLLES, Dorothy
- 1971 *Christian symbols, ancient and modern*. A handbook for students. London
- CIAUȘANU, Gh. F.

- 2001 *Superstițiile poporului român în asemănare cu ala altor popoare vechi și noi*. București, Editura Saeculum
- CICERO, Marcus Tullius
- 2004 *Az istenek természete*. Havas László kommentárjával. Szeged (1. kiad.: 1985.)
- CIRLOT, J[uan] E[duardo]
- 1996 *A Dictionary of Symbols*. London, 11 New Fetter Lane (1. ed. 1962.)
- COCCHIARA, Giuseppe
- 1965 *Az örök vadember*. A primitív világ jelenléte és hatása a modern kultúrára. Budapest
- COHN, Norman
- 1994 *Európa démonai*. A boszorkányüldözés története. Budapest, Corvina Kiadó (Eredeti kiad.: *Europe's Inner Demons*. An Enquiry Inspired by the Great Witch-Hunt. New York, Meridian Books, 1975.)
- COMAN, Mihai
- 1980 *Izvoare mitice*. București, Cartea Românească
- 1988 *Mitologie populară românească*. II. Viețuitoarele văzduhului. București
- 1996 *Bestiarul mitologic românesc*. București, Fundația Culturală Română
- CONSTANTINESCU, Viorica S.–TERCATIN, Baruch
- 2002 *Dicționar de personaje biblice și reprezentarea lor în arte*. București, Editura Hasefer
- COOPER, J. C.
- 1978 *An Illustrated Encyclopaedia of Traditional Symbols*. London
- CRACIUN, Boris
- 1993 *Carte de superstiții*. Paranormal. Magie, superstiții, ocultism. Iași
- CUCEU, Ion–CUCEU, Maria
- 1988 *Vechi obiceiuri agrare românești*. București, Editura Minerva
- CULIANU, Ioan Petru
- 1999 *Eros și magie în Renastere. 1484*. București, Nemira (Eredeti kiad.: *Éros et magie à la renaissance. 1484*. Paris, Flammarion, 1984.)
- 2002a *Călătorii în lumea de dincolo*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Out of This World*. Otherworldly Journeys from Gilgamesh to Albert Einstein. 1991.)
- 2002b *Gnozele dualiste ale Occidentului*. Istorie și mituri. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Les gnosés dualistes d'Occident*. Histoire et mythes. Paris, Plon, 1990.)
- 2003 *Cult, magie, erezii*. Articole din enciclopedii ale religiilor. Iași, Polirom
- CSÁVOSSY György
- 1994 *Gondolatok a bortékában*. Kolozsvár, Dacia Könyvkiadó
- CSETRI Elek
- 2001 *Erdélyi méheskert*. Régi erdélyi méhészkönyvek. Székelyudvarhely, Erdélyi Gondolat
- K. CSILLÉRY Klára
- 1976 *A szerelmi ajándék a magyar parasztságnál*. *Ethnographia* LXXXVII. 1–2. 103–132.
- CSOMA Gergely
- 1991 *A moldvai csángómagyarok szerelmi varázslásáról*. In: Halász P. (szerk.) 1991. 643–647.
- 1997 *A moldvai csángómagyarok szerelmi varázslása*. In: S. Lackovits E. (szerk.): 1997. 180–222.
- 2000 *Varázslások és gyógyítások a moldvai csángómagyaroknál*. Pomáz, Kráter Műhely Egyesület

CSONKA-TAKÁCS Eszter

1999 Női tisztátalansági tabuk a magyar néphitben. In: Küllös I. (szerk.) 1999. 266–272.

CSÖGÖR Enikő

1998 *Tordatúr hiedelemvilága*. h. n., Kriterion Könyvkiadó

DANCA, Wilhelm

1998 *Mircea Eliade. Definitio Sacri*. București, Ars Longa

DACZÓ Árpád

1980 A gyimesi Babba Mária. In: *Népismereti Dolgozatok*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó, 231–239.

DANIÉLOU, Jean

1993 *Az angyalok és küldetésük az egyházatyák szerint*. Budapest

2006 *A történelem misztériuma*. Budapest, Kairosz Kiadó

DANKÓ Imre

1962 Az almaszimbolika magyar vonatkozásai. *Ethnographia* LXXIII. 4. 558–589.

2002 A magyar almaszimbolika. In: Hoppál Mihály (szerk.): *Elbeszélés és emlékezet*. Tanulmányok Istvánovits Márton emlékezetére. Budapest, 19–48.

2004 A gyertya szerepe a mai magyar protestáns vallásgyakorlatban. *Néprajzi Látóhatár* XIII. 3–4. 163–194.

DÁVID Katalin

2002 *A teremtett világ misztériuma*. Bibliai jelképek kézikönyve. Budapest, Szent István Társulat

DEÁKY Zita

1996 *A bába a magyarországi népi társadalomban* (18. század vége–20. század közepe). Budapest, Centrál-Európa Alapítványi Könyvek 4.

2005 A női tisztaság és tisztátalanság. A menstruáció különböző aspektusai Magyarországon. Történeti-néprajzi áttekintés. In: Keszeg V.–Tötszegi T. (szerk.) 2005. 73–96.

DELUMEAU, Jean

1997 *Păcatul și frica. Culpabilizarea în Occident. Secolele XIII–XVIII. I–II*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Le péché et la peur. La culpabilisation en Occident (XIIIe–XVIIIe siècles*. Librairie Arthème Fayard, 1983.)

2004 *A paradicsom története – a gyönyörök kertje*. Budapest, Európa Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Une histoire du paradis. Le Jardin des délices*. Paris, Fayard, 1992.)

2005 *Liniașii și ocroții*. Sentimentul de securitate în Occidentul de altădată. I–II. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Rassurer et protéger. Le sentiment de sécurité dans l'Occident d'autrefois*. Paris, Fayard, 1989.)

DEMÉNY István Pál

1980 *Kerekes Izsák balladája*. Összehasonlító tipológiai tanulmány. Bukarest, Kriterion

1992 *A Szent László-legenda és Molnár Anna balladája*. Kolozsvár, Erdélyi Múzeum-Egyesület

1994 A világfa. *Honismeret* 4. sz. 30–36.

1996 Emese álma. *Erdélyi Múzeum* LVIII. 1–2. 65–82.

1997 *A magyar szóbeli hősi epika*. Csíkszereda, Pallas-Akadémia

1998 A világfa kivágása. In: Pozsony F. (szerk.) 1998. 27–51.

1999a *Táltosok, kerekék, lángok*. Összehasonlító folklorisztikai tanulmányok. Csíkszereda, Pallas-Akadémia

1999b A darázs lenyelése. Benedek K.–Csonka-Takács E. (szerk.) 1999. 333–344.

2001 A lélek túlvilági útja a román rituális énekekben. In: Pócs É. (szerk.) 2001c. 416–423.

2002a *Hősi epika*. Budapest, Európai Folklór Intézet

2002b *Széles vízen keskeny palló*. Magyar és összehasonlító folklórtanulmányok. Csíkszereda, Pallas-Akadémia

2004 *Háromszéki és kalotaszegi ácsolt ládák*. Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum

DEMETER Éva

1999 *Gyimesi tojásírás*. Szakdolgozat. Kolozsvár, Magyar Nyelv és Kultúra Tanszék

2004 A húsvéti tojás: adomány és ajándéktárgy. In: Szabó Á. Töhötöm (szerk.): *Lenyomatok*. 3. Fiatal kutatók a népi kultúráról. Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság, 228–251.

2005 Párhuzamok a tojásornamentika értelmezéséhez. In: Keszeg V.–Tötszegi T. (szerk.) 2005. 237–252.

DIEL, Paul

2002 *Divinitatea*. Simbolul și semnificația ei. Iași, Institutul European (Eredeti kiad.: *La divinité*. Le symbole et sa signification. Paris, Payot, 1971/1991.)

DIENES István

1972 *A honfoglaló magyarok*. Budapest, Corvina

1975 A honfoglaló magyarok és ősi hiedelmeik. In: Hajdú Péter (szerk.): *Uráli népek*. Budapest, 77–108.

1978a A honfoglaló magyarok lélekhiedelmeinek régészeti bizonyosságai. In: Hoppál Mihály–Istvánovits Márton (szerk.): *Mítosz és történelem*. Előmunkálatok a Magyarság Néprajzához 3. Budapest, 28–39.

1978b A honfoglaló magyarok lélekhiedelmei. In: Szombathy Viktor (szerk.): *Régészeti barangolások Magyarországon*. Budapest, 170–233.

DIÓSZEGI Vilmos

1957a Dobbal való kötés-oldás. *Néprajzi Közlemények* II. 1–2. 128–134.

1957b Visszafelé számláló ráolvasások. *Néprajzi Közlemények* II. 3–4. 162–173.

1960 Embergyógyítás a moldvai székelyeknél. *Néprajzi Közlemények* V. 3–4. 35–124.

1962 *Samanizmus*. Budapest

1963 Az obi-ugor sámándob eredetének kérdése. *Műveltség és Hagyomány* V. 177–187.

1967 *A pogány magyarok hitvilága*. Budapest, Akadémiai Kiadó

1969 A honfoglaló magyarság hitvilágának történeti rétegei. A világfa. *Népi Kultúra–Népi Társadalom* II–III. Budapest, 295–326.

1998 *A sámánhit emlékei a magyar népi műveltségben*. Budapest, Akadémiai Kiadó (1. kiad.: Budapest, 1958.)

DOBOS Ilona

1981 *Áldozatok*. Budapest, Kozmosz Könyvek

DOMANOVSKY György

1937 Fejfák Szatmár és Szabolcs megyéből. *Ethnographia* XXIX. 423–437.

1981 *A magyar nép díszítőművészete*. Budapest, Akadémiai Kiadó

DOMOKOS Pál Péter

1974 Dies concussionis ovorum. *Ethnographia*. LXXXV. 2–3. 384–389.

2001 *A moldvai magyarság*. Budapest, Fekete Sas Kiadó (1. kiad.: Csíksomlyó, 1931.)

DOMONKOS Ottó

- 1977 Céhkoszorú, céhkorona. *Népi Kultúra–Népi Társadalom* IX. 217–240.
- DOPPELFELD, Basilius, OSB
- 1998 *Szimbólumok I. Az ember képei*. Pannonhalma, Bencés Kiadó és Terjesztő Kft.
- DOUGLAS Mary
- 1970 *Purity and Danger*. London
- 2003 *Rejtett jelentések*. Budapest. Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Implicit Meanings. Essays in Anthropology*. London–Boston, 1975.)
- DÖMÖTÖR Tekla
- 1979 *Naptári ünnepek, népi színjátszás*. Budapest
- 1981 *A magyar nép hiedelemvilága*. Budapest, Corvina Kiadó
- 1983 *A népszokások költészete*. Budapest, Akadémiai Kiadó (1. kiad. 1974.)
- 1986 A magyarországi ördög-ikonográfia problémái. *Ethnographia* XCVII. 2–4. 296–309.
- DUBUISSON, Daniel
- 2003 *Mitologii ale secolului XX*. Dumézil, Lévi-Strauss, Eliade. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Mythologies du XXe siècle* (Dumézil, Lévi-Strauss, Eliade). Presses Universitaires du Septentrion, Lille, 1993.)
- DUBY, Georges
- 2005 *A katedrálisok kora*. Művészet és társadalom. 980–1420. Budapest, Corvina Kiadó (Eredeti kiad.: *Le temps des cathédrales. L'art et la société*. 980–1420. Paris, Gallimard, 1976.)
- DUGONICS András
- 1820 *Magyar példabeszédek és jeles mondások*. I–II. Szeged
- DUMÉZIL, Georges
- 1986 *Mítosz és eposz*. Budapest
- DURAND, Gilbert
- 1977 *Structurile antropologice ale imaginarului*. București, Editura Univers (Eredeti kiad.: *Les structures anthropologiques de l'imaginaire*. Introduction à l'archétypologie générale. Paris, Grenoble, 1960.)
- 1986 Images and imagination. In: Eliade, Mircea (dir.): *The Encyclopedia of Religion*. New York, Macmillan Pub
- 1989 *Beaux-arts et archétypes*. La religion de l'art. Paris, PUF
- 1998 *Figuri mitice și chipuri ale operei*. București, Editura Nemira
- 1999a Imaginația simbolică. In: *Avanturile imaginii*. București, Nemira, 7–122. (Eredeti kiad.: *L'imagination symbolique*. Paris, PUF, 1964.)
- 1999b Imaginarul. Eseu despre științele și filozofia imaginii. In: *Avanturile imaginii*. București, Nemira, 123–207. (Eredeti kiad.: *L'imaginaire*. Essai sur les sciences et la philosophie de l'image. Paris, Hatier, 1994.)
- 2003 A vallásos ember és szimbólumai. In: Ries, Julien (szerk.): *A szent antropológiája*. A homo religiosus eredete és problémája. Budapest, Typotex, 75–124.
- DURKHEIM, Emile
- 2003 *A vallási élet elemi formái*. Budapest, L'Harmattan (Eredeti kiad. *Les Formes élémentaires de la vie religieuse*. Paris, 1912.)
- DÜLMEN, Richard von
- 1990 *A rettenet színháza*. Ítélezési gyakorlat és büntetőrituálék a kora újkorban. Budapest
- DÜMMERTH Dezső
- 1986 *Álmos, az áldozat*. Budapest, Panoráma

- 1989 *A titokzatos jelbeszéd. A magyar szent királyok nemzetsége.* Budapest, Panoráma
- 1996 *Az Árpádok nyomában.* Budapest, Panoráma
- EANA, Ioan Gh.:
1939 *Diavolul în folclorul românesc.* Teză. Oradea
- ELIADE, Mircea
1937 *Folclorul ca instrument de cunoaştere.* Bucureşti
1943 *Comentarii la Legenda Meşterului Manole.* Bucureşti (Újabb kiadása: In: *Drumul spre Centru.* Bucureşti, 1991.)
1978 *Aspecte ale mitului.* Bucureşti (Eredeti kiad.: *Aspects du mythe.* Paris, 1963.)
1991 *Drumul spre Centru.* Antologie. Bucureşti
1993 *Az örök visszatérés mítosza, avagy a mindenség és a történelem.* Budapest, Európa (Eredeti kiad.: *Le Mythe de l'éternel retour.* Paris, 1947.)
1994 *Vallási hiedelmek és eszmék története. I–III.* Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Histoire des croyances et des idées religieuses. I–III.* Paris, 1976–1983.)
1996a *A szent és a profán. A vallási lényegről.* Budapest (Eredeti kiad.: *Das Heilige und das Profane. Vom Wesen der Religiösen.* Hamburg, 1957.)
1996b *A jóga. Halhatatlanság és szabadság.* Budapest (Eredeti kiad.: *Le Yoga. Immortalité et Liberté.* Paris, 1954.)
1997 *Képek és jelképek.* Budapest (Eredeti kiad.: *Images et symboles. Essais sur le symbolisme magico-religieux.* Paris, 1952.)
1998 *Mituri, vise şi mistere.* Bucureşti, Univers Enciclopedic (Eredeti kiad.: *Mythes, rêves et mystères.* Paris, Éditions Gallimard, 1957.)
1999 *Misztikus születések.* Budapest (Eredeti kiad.: *Naissances mystiques.* Paris, 1959.)
2001 *A samanizmus. Az ekstázis ősi technikái.* Budapest, Osiris (Eredeti kiad.: *Le Chamanisme et les techniques de l'extase.* Paris, 1951.)
2002 *Az eredet bűvöletében.* Budapest (Eredeti kiad.: *La Nostalgie des origines.* Paris, 1970.)
2005 *Tratat de istorie a religiilor.* Bucureşti, Humanitas (Eredeti kiad.: *Traité d'Histoire des religions.* Paris, 1949.)
- ELIADE, Mircea–CULIANU, Ioan Pop
1993 *Dicţionar al religiilor.* Bucureşti, Humanitas
- ELTLER, Christopher
1970 *Number symbolism.* London
- EPERJESSY Ernő
1999 Szitkok – átkok – káromlások. Adatok a káromlások néprajzához. *Ethnographia* CX. 2. 399–414.
- ERDÉLYI János
1847 Népdalköltészetünkről. In: Uő: *Népdalok és mondák* II. Pest, 371–478.
- ERDÉLYI Pál
1899 A virágének. *Ethnographia* X. 257–269, 337–352.
- ERDÉLYI Zsuzsanna
1961 Adatok a magyar népköltészet színszimbolikájához. *Ethnographia* 2–3–4. 173–199, 405–429, 583–596.
1976 *Hegyet hágék, lőtőt lépék.* Archaikus népi imádságok. Budapest, Magvető Könyvkiadó (2. hasonmás kiad.: 1978.; 3. bővített kiad.: 1999. Pozsony, Kalligram)
1988 Archaikus népi imádságok. In: *Magyar Néprajz* V. Budapest, Akadémiai Kiadó, 692–748.
- ERDÉSZ Sándor

- 1984 *Kígyókultusz a magyar néphagyományban*. Debrecen, KLTE Néprajzi Tanszék
- EVOLA, Julius
2000 *A Grál misztériuma*. Budapest, Kvintesszencia Kiadó (Eredeti kiad.: *Il Mistero del Graal*. Roma, 1972.)
- EVSEEV, Ivan
1983 *Cuvânt – simbol – mit*. Timișoara
1987 *Simboluri folclorice*. Timișoara
1994a *Jocuri tradiționale de copii*. Rădăcini mitico-rituale. Timișoara
1994b *Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale*. Timișoara, Editura Amarcord
1997 *Dicționar de magie, demonologie și mitologie românească*. Timișoara, Editura Amarcord
1999 *Enciclopedia semnelor și simbolurilor culturale*. Timișoara, Editura Amarcord
- FABINY Tibor
2002 A bárány mint tipológiai szimbólum. In: Kapitány Á.–Kapitány G. (szerk.) 2002. 172–199.
- FALVAY Károly
2001 *Boldogasszony*. A női szerep a magyar hitvilág tükrében. Budapest, Tertia
- FARAGÓ József
1977 *Balladák földjén*. Válogatott tanulmányok, cikkek. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
1996 A szabófalvi hejgetés emlékei. *Erdélyi Múzeum* LVIII. 1–2. 94–103.
2005 *Ismét a balladák földjén*. Válogatott tanulmányok, cikkek. Kolozsvár, Kriterion Könyvkiadó
- FARAGÓ József (szerk.)
1999 *Ószékely népballadák*. Bukarest–Kolozsvár, Kriterion Könyvkiadó
2002 *Csángómagyar népballadák*. Kolozsvár, Kriterion Könyvkiadó
- FARAGÓ József–NAGY Jenő–VÁMSZER Géza
1977 *Kalotaszegi magyar népviselet*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- FEHÉR Zoltán
1996 „Kapufélfá, ne mozdulj!” Pogánykori bálványaink nyomában *Forrás* XXVIII. 4. 41–56.
- FEJŐS Zoltán
1985 *Hiedelemrendszer, szöveg, közösség*. Esettanulmány Karancskeszi példáján. I–II. Budapest, Múzsák Közművelődési Kiadó, Néprajzi Közlemények XXVII–XXVIII.
- FEJŐS Zoltán (szerk.)
2000 *Idő és antropológia*. Budapest, Osiris Kiadó
- FÉL Edit
1935 Adatok a gyászszínekhez és párhuzamok. *Ethnographia* XLVI. 3–17.
1976 *Magyar népi vászonhímzések*. Budapest, Corvina
- FÉL Edit–HOFER Tamás
1975 *Magyar népművészet*. Budapest
- FERBER, Michael
2001 *Dicționar de simboluri literare*. București, Cartier (Eredeti kiad.: *A Dictionary of Literary Symbols*. Cambridge University Press, 1999.)
- FERGUSON, George W.
1954 *Signs and Symbols in Christian Art*. New York
- FETTICH Nándor

- 1959 A Júlia szép leány balladáról. *Ethnographia* LXX. 61–78.
- 1971 Vallásos jellegű varázs-szövegek a magyar néphitban. *Ethnographia* LXXXII. 1. 44–69.
- FŐNAGY Iván
- 1943 *A mágia és a titkos tudományok története*. Budapest
- FRANCESCO, Amadeo Di–QUARANTOTTO, Arianna
- 2002 *Arc és álarc*. A garabonciás mítosza a magyar és a horvát irodalomban. Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság, Kriza Könyvek 14.
- FRANZ, Marie-Louise von
- 1992 *Női mesealakok*. Budapest
- FRAZER, James George
- 1995 *Az Aranyág*. Válogatta és az utószót írta Bodrogi Tibor. Budapest, Századvég Kiadó (1. magyar kiadás: Budapest, Gondolat Könyvkiadó, 1965.; A fordítás alapja: The Golden Bough. London, Macmillan and Co. Limited, 1925.)
- FREUD, Sigmund
- 1986 *Bevezetés a pszichoanalízisbe*. Budapest
- 1987 *Mózes*. Michelangelo Mózes. Két tanulmány. Budapest, Európa Könyvkiadó
- FROMM, Erich
- 1952 *The Forgotten Language*. London
- FRYE, Northrop
- 1997 *Az Ige hatalma*. Második tanulmány a Biblia és az irodalom kapcsolatáról. Budapest, Európa Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Words with Power*. Being a Second Study of „The Bible and Literature”. New York, 1990.)
- 1998 *A kritika anatómiája*. Budapest, Helikon Kiadó (Eredeti kiad.: *Anatomy of Criticism*. Princeton University Press, 1957.)
- 2001 Az irodalom archetípusai. In: Bókay Antal–Vilcsek Béla (szerk.): *A magyar irodalomtudomány kialakulása*. Budapest
- FÜGEDI Márta
- 1993 *Állatábrázolások a magyar népművészetben*. Miskolc
- FÜVESSY Anikó
- 1997 Nézéssel való rontás (igézés) és gyógyítása a Fekete-Körös vidékén. *Néprajzi Látóhatár* VI. 1–4. 560–567.
- FÜVESSY Anikó–T. BERECZKY Ibolya (szerk.):
- 1996 *Állatábrázolás a magyar néphagyományban*. Szolnok
- GAGYI József
- 1998 *Jelek égen és földön*. Hiedelem és helyi társadalom a Székelyföldön. Csíkszereda, KAM–Regionális és Antropológiai Kutatások Központja
- GALGÓCZI László
- 1997 Átok és átkozódás. In: Péntek János (szerk.): *Szöveg és stílus*. Szabó Zoltán közönteje. Kolozsvár, Magyar Nyelv és Kultúra Tanszéke 175–183.
- GAZDA Klára
- 1998a *A székely népviselet*. Budapest, Akadémiai Kiadó
- 1998b A népi ornamentika terminológiájának állatokkal kapcsolatos rétege. In: Pozsony F. (szerk.) 1998. 66–96.
- 1998c A 19–20. századi székelyföldi népviselet jelei. In: Voigt Vilmos–Balázs Géza (szerk.): *A magyar jelrendszerek évszázadai*. Budapest, 81–120.
- 1999 Az obi-ugor geometrikus ornamentika mitikus hátteréről. In.: Pozsgai P. (szerk.) 1999. 429–461.
- 2000a A magyar hintázási hagyományok összehasonlító perspektívából. *Erdélyi Múzeum* LXII. 3–4. 193–236.

- 2000b Egy díszítőművészeti motívumkatalógus előmunkálataiból. A gyimesi viselet vászonhímzésmintái. In: *Folklorisztika 2000-ben*. Folklor – irodalom – szemiotika. Tanulmányok Voigt Vilmos 60. születésnapjára. I–II. Budapest, 417–440.
- 2001a A romániai magyar népművészetkutatásról. In: Keszeg Vilmos (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 9*. Kolozsvár, 83–120.
- 2001b A román halotti rítusok tárgyi kellékei és a lélek túlvilági útja. In: Pócs É. 2001c. 302–310.
- 2001c A hímzőskultúra legrégebbi rétegeiről. In: Gazdáné Olosz Ella: *A tű csodája*. Moldvai csángó-magyar inghímek, erdélyi öltéstechnikák. Csíkszereda, Pro-Print, 15–30.
- 2002 Keresztény jelképek a népi díszítőművészetben? In: Kapitány Á.–Kapitány G. (szerk.) 2002. 281–288.
- 2003a Isten kovácsa. In: Szikszai Mária (szerk.): *Játék és kultúra*. Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 11. Kolozsvár, 9–48.
- 2003b A szakrális kovács alakja a magyar folklórhagyományban. *Néprajzi Látóhatár* XII. 3–4. 11–30.
- 2005a A moldvai csángó textil- és viseletkultúra jelentései. *Székelyszék* IX. 10. 89–96.
- 2005b Kígyó és kereszt a gyimesi népművészetben. *Keresztény Szó* XVI. 4. 18–24.
- 2006 A húsvéti tojás mint szimbolikus tárgy a moldvai katolikusoknál. Kézirat, megjelenés előtt.
- GENNEP Van, Arnold
- 1996 *Riturile de trecere*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Les rites de passage*. Paris, 1909.)
- 2000 *Totemismul*. Starea actuală a problemei totemice. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *L'état actuel du problème totémique*. Éditions Ernest Leroux, 1920.)
- GHINOIU, Ion
- 1988 *Vârstele timpului*. București, Editura Meridiane
- 1997 *Obiceiuri populare de peste an*. Dicționar. București, Editura Fundației Culturale Române
- GHYKA, Matila
- 1952 *Philosophie et mystique du nombre*. Paris
- GIBSON, Clare
- é.n. [1999] *Jelek és jelképek*. h.n., Kinizsi Kiadó
- GINZBURG, Carlo
- 1983 *The night battles*. Witchcraft and agrarian cults in the sixteenth and seventeenth centuries. London–Melbourne–Henley
- 2000 Rituális fosztogatások. In: Sebők Marcell (szerk.): *Történeti antropológia*. Módszertani írások és esettanulmányok. Budapest, Replika Kör, 279–298.
- GIRARD, René
- 2000 *Țapul ispășitor*. București, Nemira (Eredeti kiad.: *Le bouc émissaire*. Paris, Éditions Grasset & Fasquelle, 1982.)
- GIRARDET, Raoul
- é.n. [2004] *Mituri și mitologii politice*. București, Institutul European (Eredeti kiad.: *Mythes et mythologies politiques*, Edition du Seuil, 1986.)
- GLASENAPP, Helmuth V.
- 1993 *Az öt világvallás*. Bráhmaizmus, buddhizmus, kínai univerzizmus, kereszténység, iszlám. Utószó: Lukács József. 6. kiadás. Budapest, Gondolat–Talentum (Eredeti kiad.: *Die fünf Weltreligionen*. Düsseldorf–Köln, 1972.)
- GOETHE, Johann Wolfgang

- 1983 *Szintan*. Budapest, Corvina Kiadó
- GOFF, Jacques Le
- 1986 *Pentru un alt ev mediu*. Valori umaniste în cultura și civilizația evului mediu. I–II. București, Editura Meridiane (Eredeti kiad.: *Pour un autre Moyen Age*. Paris, Gallimard, 1978.)
- GOMBRICH, Ernst
- 1997 *Icones smbolicae*. A szimbolikus kifejezés filozófiái és ezek hatása művészetekre. In: Pál J. (szerk.) 1997. 31–114.
- GORING, Rosemary ed.
- 1995 *Dictionary of Beliefs and Religions*. London
- GOROVEI, Artur
- 1937 *Ouăle de paști*. București
- 1995 *Credinți și superstiții ale poporului român*. București, Grai și suflet – Cultura Națională
- GOUDSBLOM, Johan
- 2002 *Tűz és civilizáció*. Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Vuur en beschaving*. Amsterdam, Meulenhoff Publishers, 1992.)
- GÖRÖG Hajnalka
- 2001 *Képmetamorfózisok*. Protestáns képteológia és alkalmazásai a 17–18. század prédikációelméletében és gyakorlatában. *Erdélyi Múzeum* LXIII. 3–4. 115–143.
- GRAVES, Robert
- 1981 *A görög mítoszok*. I–II. Budapest, Európa Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *The Greek Myths*. Harmondsworth, Penguin, 1955.)
- GRYNAEUS Tamás
- 1999 *Szépesszorongók és tudósok Dávodon*. In: Benedek K.–Csonka-Takács E. (szerk.) 1999. 189–204.
- 2000 *Előadások az ethnopsychiatria területéről*. Folklorisztikai olvasmányok II. Szeged, Néprajzi Tanszék
- 2002 *Szent Antal tüze*. Budapest, Akadémiai Kiadó
- 2004 „Vetek köröszöt öt ujjammal...” A magyar hagyományos orvoslás szakrális elemei. *Egyházforum* XIX. (V.) 5. 8–10.
- GUÉNON, René
- 1997 *Simboluri ale științei sacre*. București, Humanitas (Eredeti kiad.: *Symboles de la science sacré*. Paris, Éditions Gallimard, 1977.)
- GULYÁS Éva
- 1997 *Szent György tiszteletének emlékei és hagyományai – szokások és hiedelmek*. In: S. Lackovits E. (szerk.) 1997. 223–234.
- GUNDA Béla
- 1945 *Farkasgégén eresztett*. *Erdélyi Múzeum* L. 1–2. 101–104.
- 1946 *Munka és kultusz a magyar parasztságnál*. Kolozsvár, Bolyai Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke
- 1966 *Ethnographica Carpathica*. Budapest, Akadémiai Kiadó
- 1989 *A rostaforogató asszony*. Budapest
- GUREVICS, A. J.
- 1974a *A középkori ember világképe*. Budapest, Kossuth Könyvkiadó
- 1974b *Időképzetek a középkori Európában*. In: Huszár Tibor (szerk.): *Történelem és filozófia*. Budapest, 1974. 31–89.
- GYÖRGYI Erzsébet
- 1974 *A tojáshímzés díszítménykincse*. Díszítményrendszerezési és -értelmezési kísérlet. *Néprajzi Értesítő* LVI. 5–83.

HALÁSZ Péter (szerk.)

1991 *A Duna menti népek hagyományos műveltsége*. Tanulmányok Andrásfalvy Bertalan tiszteletére, Budapest

HALL, Edward T.

1995 *Rejtett dimenziók*. Budapest, Katalizátor Iroda

HALL, James

1979 *Dictionary of Subjects and Symbols in Art*. London, Fukuham and Reading

HAMVAS Béla

1988 *Scientia Sacra*. Az őskori emberiség szellemi hagyománya. Budapest, Magvető Könyvkiadó

HARVA, Uno

1982 Az altáji népek vallásos képzei. In: Tálasi István (szerk.): *Néprajzi szöveggyűjtemény* I. 435–452., Budapest

HANKISS Elemér

2002 Legenda profana, avagy a világ újravarázsolása. In: Kapitány Á.–Kapitány G. 2002. 96–123.

HEGEDŰS Lajos

1952 *Moldvai csángó népmesék és beszélgetések*. Budapest, Közoktatásügyi Kiadóvállalat

HEGYELI Attila

1999 A varázsvessző. *Művelődés* LII. 5. 11–14.

2004 A küszöb nagy hágó. A térbeli határ egyik archetípusa a folklórban. In: Tánzos V. (szerk.) 2004. 9–38.

HEILER, Friedrich

1961 *Erscheinungsformen und Wesen der Religion*. Stuttgart (Újabb kiadása: 1979.)

HERRMANN Antal

1893 *A hegyek kultusza Erdély népeinél*. Különnyomat az Erdély 1893. évfolyamából. Kolozsvár

HÉSZIODOSZ

1967 *Istenek születése*. Budapest

HOFER Tamás–FÉL Edit

1977 *Magyar népművészet*. Budapest

HOPPÁL Mihály

1969 A magyar lidérc hiedelemkör szemantikai modellje. *Ethnographia* LXXX. 402–414.

1970 Az „igézés”-hiedelemkör alkotóelemei. *Népi Kultúra–Népi Társadalom* IV. 259–286.

1979 A szerelmi ajándékok jelképrendszere. *Folklór Archivum* 9. Budapest, MTA Néprajzi Kutatócsoport, 9–19.

1980 A Toldi mitológiai háttere. *Új Írás* 11. 68–101.

1987 A meztelenség mint az erősz tagadása. In: Hoppál M.–Szepes E. (szerk.) 1987b. 223–239.

1990 *Tulipán és szív*. Szerelmi jelképek a magyar népművészetben. Debrecen

2002 Tulipán és szív. In: Kapitány Á.–Kapitány G. (szerk.) 2002. 295–309.

HOPPÁL Mihály–JANKOVICS Marcell–NAGY András–SZEMADÁM György

1994 *Jelképtár*. Budapest, Helikon Kiadó (1. kiad.: Budapest, 1990.)

HOPPÁL Mihály–NOVÁK László (szerk.)

1982 *Halottkultusz*. Előmunkálatok a magyarság néprajzához 10. Budapest

HOPPÁL Mihály–TÖRŐ László

- 1975 Népi gyógyítás Magyarországon. In: *Communicationes de Historia Artis Medicinae*. Supplementum 7–8. 13–176.
- HOPPÁL Mihály–SZEPES Erika (szerk.)
- 1987a *Erősz a folklórban*. Erotikus jelképek a néphagyományban. Budapest, Szépirodalmi Könyvkiadó
- 1987b *A szerelem kertjében*. Erotikus jelképek a művészetben. Budapest, Szépirodalmi Könyvkiadó
- HORVÁTH István
- 1971 *Magyarózdi toronyalja*. Írói falurajz egy erdélyi magyar faluról. Kolozsvár, Dacia Könyvkiadó
- HUSZKA József
- 1898 *Magyar ornamentika*. Budapest, Pátria
- 1910 *Honfoglaló őseink ornamentikája*. Budapest
- 1930 *A magyar turáni ornamentika története*. Budapest, Pátria
- ILYÉS Sándor
- 2004 Fekete kereszt alatt. A megesett leány büntetőrítusainak szimbolikája a moldvai csángóknál. In: Tánczos V. (szerk.) 2004. 59–80.
- ILLYÉS Endre
- 1931 *A magyar református földmívelő nép lelki élete, különös tekintettel vallásos világára*. Szeged
- IPOLYI Arnold
- 1854 *Magyar Mythologia*. Pest (Hasonmás, jegyzetekkel és kísérőtanulmánnyal ellátott új kiadása: Budapest, Európa Könyvkiadó, 1987.)
- ISTVÁN Anikó
- 2003 „*Most segíts meg, Mária...*” A futásfalvi Sarlós Boldogasszony-napi búcsú szövegrepertóriuma. Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság
- ISTVÁN Lajos
- 1999 *Babonás népi gyógyítások Korondon*. Székelyudvarhely, Székely Útkereső
- ITTEN, Johannes
- 1978 *A színek művészete*. Budapest
- IVANOV, Vjacseszlav V.
- 1983 A karnevál szimbolikus funkciói. In: Hoppál Mihály–Niedermüller Péter (szerk.): *Jelképek – kommunikáció – társadalmi gyakorlat*. Budapest, 199–226.
- 1984 *Nyelv, mítosz, kultúra*. Budapest, Gondolat Kiadó
- JANKOVICS Marcell
- 1998 *A fa mitológiája*. Debrecen, Csokonai Kiadó
- JUNG Károly
- 1982 A hajnali mosdatás kérdéséhez. *Híd*, április, 486–504.
- 1987 Folklóradatok egy középkori pillérfő értelmezéséhez. In: Hoppál M.–Szepes E. (szerk.) 1987b. 75–90.
- 1993 *Az emlékezet útjain*. Újvidék, Forum Könyvkiadó
- 1994 *Őrszerek könyve*. Újvidék, Forum Könyvkiadó
- JUNG, Carl Gustav
- 1972 *Four archetypes: mother, rebirth, spirit, trickster*. London
- 1983 Az analitikus pszichológia, és a költői műalkotás közti összefüggésről. In: Halász László (szerk.): *Művészetpszichológia*. Budapest, Gondolat Kiadó
- 1992 *Válasz Jób könyvére*. Budapest, Akadémiai Kiadó
- 1993 *Az ember és szimbólumai*. Budapest (Eredeti kiad.: *Man and his symbols*. Ferguson, 1964.)
- 1994 *Puterea sufletului*. Antologie. București

- 2003 *Arhetipurile și inconștientul colectiv*. București, Editura Trei (Opere complete 1.)
- JUNG, Carl Gustav–KERÉNYI Károly
- 1994 *Copilul divin*. Fecioara divină. Introducere în esența mitologiei. Cuvânt înainte de Adriana Babeti. Timișoara
- KALLÓS Zoltán
- 1970 *Balladák könyve*. Élő hazai magyar népballadák. Kallós Zoltán gyűjtése. Szabó T. Attila gondozásában. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- 1973 *Új guzsalyam mellett*. Éneklettem én, özvegyasszon Miklós Gyurkáné Szályka Rózsa hetvenhat esztendő koromban Klézsén, Moldvában. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- 1996 *Ez az utazólevelem*. Balladák új könyve. Budapest, Akadémiai Kiadó
- KÁLMÁNY Lajos
- 1885 *Boldogasszony ősvallásunk istenasszonya*. Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből XII. 9. Budapest
- 1887 *Mythologiai nyomok a magyar nép nyelvében és szokásaiban*. A Hold nyelvahagyományainkban. Szeged
- 1893 *Világunk alakulásai nyelvahagyományainkban*. Szeged
- KÁMÁN Erzsébet
- 2000 A karnevál paradigmája Vladimir Propp és Mihail Bahtyin munkáiban. In: *Folklorisztika 2000-ben*. Folklor – irodalom – szemiotika. Tanulmányok Voigt Vilmos 60. születésnapjára. I–II. Budapest, 632–644.
- KAPITÁNY Ágnes–KAPITÁNY Gábor (szerk.)
- 1995 *„Jelbeszéd az életünk.”* A szimbolizáció története és kutatásának módszerei. Budapest, Osiris-Századvég
- 2002 *„Jelbeszéd az életünk”* 2. Budapest, Osiris Kiadó
- KAPROS Márta
- 1986 *A születés szokásai és hiedelmei az Ipoly mentén*. Debrecen
- KARÁCSONY Sándor
- 1941 *A könyvek lelke*. Budapest
- KERÉNYI Károly
- 1984 Az ünnep lényege. In: *Halhatatlanság és Apollón-vallás*. Budapest, 333–369., 537–538.
- KERNBACH, Victor
- 1989 *Dicționar de mitologie generală*. București
- KESZEG Vilmos
- 1992 A cseberbenezés. Egy mezősegi hiedelemem eredete és szemantikája. *Néprajzi Látóhatár* I. 1–2. 70–80.
- 1997 *Jóslások a Mezőségen*. Etnomantikai elemzés. Sepsiszentgyörgy, Bon Ami Könyvkiadó
- 1998a A béka a hiedelmekben. In: Pozsony F. (szerk.) 1998. 97–116.
- 1998b Két világ határán: a fűzfa. *Székelgyűjtés* II. 2. 150–159.
- 1999a *Mezősegi hiedelmek*. Marosvásárhely, Mentor Kiadó
- 1999b A gyűjtő és a hiedelem. In: Ujváry Zoltán (szerk.): *Ünnepi kötet Szabó László tiszteletére*. Debrecen, 387–393.
- 1999c Nők a nemiségen innen és túl. In: Küllös I. (szerk.) 1999. 259–265.
- 2001 Elhárítható-e a megjósolt jövő? In: Pócs É. (szerk.) 2001d. 294–307.
- 2002 Egy látomás. Az esemény, a reprezentáció és az ítélkezés. In: Uő: *Homo narrans*. Kolozsvár, 28–59.

- 2003 L'intégration des superstitions dans les structures cognitives. *Acta Ethnographica Hungarica* XLVIII. 3–4. 397–420.
- 2004 *Aranyosszék népköltészete*. I–II. Marosvásárhely, Mentor Kiadó
- KESZEG Vilmos–TÖTSZEGI Tekla (szerk.)
- 2005 *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve* 13. Tanulmányok Gazda Klára 60. születésnapjára. Kolozsvár
- KIRÁLY Jenő
- 1998 *Mágikus mozi*. Műfajok, mítoszok és archetípusok a filmkultúrában. Budapest, Korona Kiadó
- KISS András
- 1998 *Boszorkányok, kuruzslók, szalmakoszorús paráznák*. Bukarest–Kolozsvár, Téka Könyvek
- KLANICZAY Gábor
- 2000 *Az uralkodók szentsége*. Magyar és európai dinasztikus szentkultuszok a középkorban. Budapest
- KLIGMAN, Gail
- 1998 *Nunta mortului*. Ritual, poetică si cultură populară în Transilvania. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *The Wedding of the Dead: Ritual, Poetics and Popular Culture in Transylvania*. University of California Press, 1988.)
- KOMÁROMI Tünde
- 1996 Rontásformák Aranyosszéken. A gyógyító román pap. *Néprajzi Látóhatár* V. 1–2. 87–98.
- Dr. KÓS Károly
- 1972 Szerelem és halál a szilágysági népművészetben. In: Uő.: *Népelet és néphagyomány*. Bukarest, Kritereion Könyvkiadó, 209–237.
- 1997 Moldvai csángó menyegző (1949). In: Pozsony F. (szerk.) 1997. 73–95.
- Dr. KÓS Károly–NAGY Jenő–SZENTIMREI Judit
- 1972 *Kászoni székel népművészet*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- 1974 *Szilágysági magyar népművészet*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- 1978 *Kis-Küküllő vidéki magyar népművészet*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- 1981 *Moldvai csángó népművészet*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- KOTICS József
- 1997 Erkölcsi értékrend és társadalmi kontroll néhány moldvai csángó faluban. In: Pozsony F. (szerk.) 1997. 36–55.
- 2002 *Parasztagazdaság és modernizáció*. A méhészet szerepe a paraszti gazdálkodás rendszerében. Debrecen, Studia Folkloristica et Ethnographica 45.
- KOVÁCS Endre
- 1982 *Doroszló hiedelemvilága*. Újvidék, Forum Könyvkiadó
- K. KOVÁCS László
- 1944 *A kolozsvári hóstátiak temetkezése*. Kolozsvár
- KRAUSS, Heinrich
- 2005 *Az angyalok*. Hagyomány és értelmezés. Budapest, Corvina Kiadó kft.
- KRESZ Mária
- 1978 *Virág és népművészet*. Budapest, Népművelési Programiroda
- KRÍZA Ildikó
- 1982 *A legendaballada*. Budapest, Akadémiai Kiadó
- 1991 *A magyar népballada*. Fejezetek a balladakutatásból. Debrecen, Folklor és etnográfia 56.
- 1993 *Felsőnyéki halotti búcsúztatók*. Budapest, MTA Néprajzi Kutatóintézet
- KRIZA János

- 1975 *Vadrózsák*. Szerk. Faragó József. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó (1. kiad.: Kolozsvár, 1863.)
- KUNT Ernő
- 1983 *Temetők népművészete*. Budapest, Corvina Kiadó
- 1987 *Az utolsó átváltozás. A magyar parasztság halálképe*. Budapest, Gondolat Könyvkiadó
- KÜLLÖS Imola (szerk.)
- 1999 *Hagyományos női szerepek. Nők a populáris kultúrában és folklórban*. Budapest
- S. LACKOVITS Emőke
- 1990 Veszprém megye textilművészete. II. A halottas lepedők. In: Veress D. Csaba (szerk.): *Veszprémi történelmi tár* I. Veszprém, 31–45.
- S. LACKOVITS Emőke (szerk.)
- 1997 *Népi vallásosság a Kárpát-medencében 2.* Veszprém–Debrecen
- S. LACKOVITS Emőke–MÉSZÁROS Veronika (szerk.)
- 2001 *Népi vallásosság a Kárpát-medencében 5.* I–II. Veszprém
- LAMMEL Annamária–NAGY Ilona
- 1995 *Parasztbiblia*. Budapest, Osiris Kiadó (Első kiad.: Gondolat Kiadó, 1985.)
- LAQUEUR, Thomas
- 2002 *A testet öltött nem*. Test és nemiség a görögöktől Freudig. Budapest, Új Mandátum Könyvkiadó
- LÁSZLÓ Gyula
- 1944 *A honfoglaló magyar nép élete*. Budapest, Magyar Élet
- 1947 *Varázslat egy középkori falusi templomunkban*. Jegyzetek a magyarszentpáli pillérfő néprajzához, Kolozsvár
- LEEUEW, Gerardus van der
- 2001 *A vallás fenomenológiája*. Budapest (Eredeti kiad.: *Phänomenologie der Religion*. Tübingen, 1970.)
- LEITCH, Vincent B.
- 1992 Mítoszkritika. In: *Amerikai irodalomelmélet és irodalomkritika*. Pécs, Janus Pannonius Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, 119–148. (Eredeti kiad.: *American Literary Criticism from the Thirties to the Eighties*. New York, Columbia University Press, 1988.)
- LÉVI-STRAUSS, Claude
- 1962a *La pensée sauvage*. Paris, Plon
- 1962b *Le totémisme aujourd'hui*. Paris, PUF
- 1964–1971 *Mythologiques*. 1–4. Paris, Plon (A sorozat könyvei: *Le cru et le cuit*. 1964.; *Du miel aux cendres*. 1966.; *L'origine des manières de table*. 1968.; *L'homme nu*. 1971.)
- 2001 *Strukturális antropológia*. Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Anthropologie structurale*. Paris, Plon, 1958.)
- LÉVY-BRUHL, Lucien
- 1938 *L'expérience mystique et les symboles chez le primitifs*. Paris
- 1971 A természeti népek világgépe. In: Ferge Zsuzsa (szerk.): *A francia szociológia*. Budapest, 161–178.
- LIICEANU, Gabriel
- 2005 *Om și simbol*. București, Humanitas
- LOOMIS, Roger Sherman
- 1991 *The Grail*. From Celtic Myth to Christian Symbol. Princeton, New Jersey, Princeton University Press

LOTMAN, Jurij

1994 A kommunikáció kétféle modellje a kultúra rendszerében. In: Kovács Árpád-Gilbert Edit, V. (szerk.): *Kultúra, szöveg, narráció*. Orosz elméletírók tanulmányai. In Honorem Jurij Lotman. Pécs, 16–43.

LÖWITH, Karl

1966 *Világtörténelem és üdvtörténet*. A történetfilozófia teológiai gyökerei. Budapest (Eredeti kiad.: Chicago, 1949.)

LUKÁCS László

1997 Egy régi céhszokás, a borral keresztelés. *Honismeret* XXV. 5. 18–19.

LÜKŐ Gábor

1942 *A magyar lélek formái*. Budapest (Új, jegyzetekkel ellátott kiadása: Budapest, Táton Kiadó, 2001. Szerk. Pozsgai Péter.)

1957 A magyar népdalszövegek régi stílusa. *Néprajzi Értesítő* XXXIX. 5–48.

1982 *Kiskunság régi képfaragó és képmetsző művészete*. Kecskemét, Bács-Kiskun Megyei Művelődési Központ

MAGYAR Zoltán

1998 *Szent László a magyar néphagyományban*. Budapest, Osiris Kiadó

2000 *Szent István a néphagyományban*. Budapest, Osiris Kiadó

2003 *A csángók mondavilága*. Gyimesi csángó népmondák. Budapest, Balassi Kiadó

2005 *Népmondák a Kis-Küküllő mentén*. Marosvásárhely, Mentor Kiadó

MALONYAI Dezső

1907–1920 *A magyar nép művészete*. I–V. Budapest

MARÓT Károly

1933 Vallás és mágia. *Ethnographia* XLIV. 31–44.

1939 Szent Iván napja. *Ethnographia* L. 254–296.

1940 Rítus és ünnep. *Ethnographia* LI. 143–187.

1949 A szimbólum fogalom fejlődésének állomásai. *Magyar Nyelvőr* LXXIII. 72–78.

MARTÍNAZ I. HUALDE, Angel

1992 *El culte solar*. Santa Coloma de Gramenet, Grup d'Estudis Historico-Socials

MARTINO, Ernesto de

1958 *Il mondo magico*. Prolegomeni a una storia del magismo. Torino

MAUSS, Marcel

2000 *Szociológia és antropológia*. Budapest, Osiris Kiadó

MAUSS, Marcel–HUBERT, Henri

1997 *Eseu despre natura și funcția sacrificiului*. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *Essai sur la nature et la fonction du sacrifice*. Paris, „Année sociologique”, 1899.)

MELETYINSZKIJ, Jeleazar Moiszeevics

1985 *A mítosz poétikája*. Budapest, Gondolat Kiadó (Eredeti kiad.: *Poetyika mifa*. Moszkva, Nauka, 1976.)

MELIUS Péter

1978 *Herbárium*. A fáknek, füveknek nevekről, természetekről és hasznairól. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó (Első kiad.: Kolozsvár, 1578.)

MIHĂILESCU, Dan

1980 *Limbajul culorilor și al formelor*. București

MOHAY Tamás

1996 Töredékek az ünnepről. *Vigilia* 12. 900–909.

MOLES, Abraham A.

- 1996 A giccs, a boldogság művészete. Budapest, Háttér Kiadó (Eredeti kiad.: *Psychologie du Kitsch, l'art du bonheur*. Paris, Maison Mame, 1971.)
- MÓSER Zoltán
- 1994 *Jelek és ünnepek*. Kecskemét
- 2001 *Az ősök udvarában*. Válogatott tanulmányok. Budapest, Fekete Sas Kiadó
- MUCHEMBLED, Robert (red.)
- 1997 *Magia și vrăjitoria în Europa din Evul Mediu pînă astăzi*. București, Humanitas
- MURÁDIN László
- 1996 *Anyanyelvünk ösvényein*. Nyelvművelő írások. Székelyudvarhely, Erdélyi Gondolat Könyvkiadó
- 2003 *Ki volt az a bizonyos Deákné?* Rövid nyelvművelő írások. Nagyvárad, Europrint Könyvkiadó
- 2004 *Anyanyelvi mozaik*. Nyelvművelő írások. Székelyudvarhely, Erdélyi Gondolat Könyvkiadó
- NAGY Gábor, O.
- 1966 *Magyar szólások és közmondások*. Budapest, Gondolat Kiadó
- 1988 *Mi fán terem?* Magyar szólásmondások eredete. Budapest, Gondolat Kiadó (1. kiad.: 1957.)
- NAGY Ilona
- 2001 *Apokrif evangéliumok, népkönyvek, folklór*. Budapest, L'Harmattan
- NAGY Zoltán
- 2001 Az obi-ugor véres áldozatok modellje – összehasonlító elemzés. In: Pócs É. (szerk.) 2001d. 15–41.
- NEEDHAM, Rodney (ed.)
- 1973 *Right and Left*. Essays on Dual Symbolic Classification. Ed. and introd. by Rodney Needham. Foreword by E.E. Evans-Pritchard. Chicago–London
- NEMESKÉRY János–ÉRY Kinga K.–KRALOVÁNSZKY Alán
- 1960 A magyarországi jelképes trepanáció. *Antropológiai Közlemények* 4. 3–52.
- NIEDERMÜLLER Péter
- 1976 A „vesszőzés” és az analóg népszokások szemiotikai elemzése. In: Voigt Vilmos–Szépe György–Szerdahelyi István (szerk.): *A társadalom jelei*. Szemiotikai tanulmányok. Budapest, 150–163.
- 1981 Az első tűz mágikus szerepe a kárpáti pásztorfolklórban. In: *Ethnographia* XCII. 2–3. 400–412.
- NIETZSCHE, Friedrich
- 1986 *A tragédia születése avagy görögség és pesszimizmus*. Budapest (Eredeti kiad.: *Die Geburt der Tragödie aus dem Geiste der Musik*. 1872.)
- NOLA, Alfonso M. di
- 2001 *Diavolul*. Chipurile, isprăvile istoria Satanei și prezența sa malefică la toate popoarele din Antichitate pînă astăzi. București, Editura BIC ALL (Eredeti kiad.: *Il Diavolo*. Newton Compton editori s.r.l., 1987.)
- NYÍRI Kristóf
- 1994 *A hagyomány filozófiája*. Budapest, T-Twins Kiadó, Lukács Archívum
- NYÍRY Tamás
- 1975 „Homo Festivus”. In: Szennay András (szerk.): *Régi és új a liturgia világából*. Budapest, Szent István Társulat, 138–152.
- NYISZTOR Tinka
- 1997 A gyertya használata Mindenszentek és Halottak napján Pusztinában. In: Pozsony F. (szerk.) 1997. 113–122.

OIȘTEANU A.

1989 *Motive și semnificații simbolice în cultura tradițională românească*. București, Editura Minerva

OLÁH Andor

1986 „Újhold, új király!” A magyar népi orvoslás életrajza. Budapest, Gondolat Könyvkiadó

OLTEANU, Antoaneta

1997 *Iposteze ale maleficului în medicina magică*. București, Paideia

ORTUTAY Gyula (főszerk.)

1977–1982 *Magyar Néprajzi Lexikon* I–V. Budapest, Akadémiai Kiadó

OTTO, Rudolf

1997 *A szent*. Az isteni eszméjében rejlő irracionális és viszonya a racionálishoz. Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *Das Heilige*. 1917.)

OVIDIUS, Naso Publius

1982 *Átváltozások. Metamorphoses*. Budapest

PAIS Dezső

1975 *A magyar ősvallás nyelvi emlékeiből*. Budapest

PÁL József (szerk.)

1997 *Az ikonológia elmélete*. Szöveggyűjtemény az irodalom és a képzőművészet szimbolizmusáról. Szeged, JATE Press, Ikonológia és Műértelmezés 1.

PÁL József–ÚJVÁRI Edit (szerk.)

1997 *Szimbólumtár*. Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából. Budapest, Balassi Kiadó

PLATÓN

1984 *Összes művei*. 1–3. Budapest

PAMFILE, Tudor

1916–1924 *Mitologie românească*. I–III. București

PÉNTEK János

1979 *A kalotaszegi népi himzés és szókincse*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó

PÉNTEK János–SZABÓ Attila

1985 *Ember és növényvilág*. Kalotaszeg növényzete és népi növényismerete. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó

PETI Lehel

2004 *Elromlott a világ*. Egy mítosz archetipológiája, avagy a moldvai csángók időszemléletéről. In: Tánczos V. (szerk.) 2004. 39–58.

2005 *Vallási mozgalom a Bákó környéki falvakban*. In: Kinda István–Pozsony Ferenc (szerk.): *Adaptáció és modernizáció a moldvai csángó falvakban*. Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság, 157–192.

PHYSIOLOGUS

1986 *Physiologus*. Fordította Mohai András. Az utószót írta Kádár Zoltán. Budapest

PLEȘU, Andrei

1980 *Pitoresc și melancolie*. O analiză a sentimentului naturii în cultura europeană. București, Univers

1994 *Limba păsărilor*. București, Humanitas

2000 *A madarak nyelve*. Pécs, Jelenkor Kiadó

2003 *Despre îngeri*. București, Humanitas

PÓCS Éva

1963 *Kötés és oldás a magyar néphitben*. *Ethnographia* LXXII. 565–612.

- 1984 Egyházi benedikció – paraszti ráolvasás. In: Hofer Tamás (szerk.): *Történeti antropológia*. Budapest, 109–137.
- 1985–1986 *Magyar ráolvasások*. I–II. Budapest
- 1986 *Szem meglátott, szív megvert*. Magyar ráolvasások. Budapest, Helikon Kiadó
- 1989 *Tündérek, démonok, boszorkányok*. Budapest, Akadémiai Kiadó
- 1996 A magyar samanizmus a kora újkori forrásokban. In: Pócs Éva–Voigt Vilmos (szerk.): *Ősök, táltosok, szentek*. Budapest, 77–120.
- 1997 *Élők és holtak, látók és boszorkányok*. Mediátori rendszerek a kora újkor forrásaiban. Budapest
- 1998 Transz és látomás Európa népi kultúráiban. In: Pócs É. (szerk.) 1998. 7–57.
- 1999 Káosz vagy mérték: a víz mitológiája és az idővarázslók. *Café Babel* 3. 105–113.
- 2001 Sors, bábák, boszorkányok, archaikus sorsképzetek Közép-Kelet-Európa hiedelemrendszereiben. In: Pócs É. (szerk.) 2001d. 201–243.
- 2004 Igézet, szemverés: a nézéssel való rontás hiedelmei és rítusai. In: Pócs É. (szerk.) 2004. 402–435.
- PÓCS Éva (szerk.)
- 1998 *Eksztázis, álom, látomás*. Tanulmányok a transzcendensről I. Budapest–Pécs, Balassi Kiadó–University Press
- 2001a *Két csíki falu néphite a századvégen*. Budapest, Európai Folklór Intézet
- 2001b *Demonológia és boszorkányság Európában*. Budapest, L'Harmattan–PTE Néprajz Tanszék (Studia Ethnologica Hungarica I.)
- 2001c *Lélek, halál, túlvilág*. Vallásethnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről II. Budapest, Balassi Kiadó
- 2001d *Sors, áldozat, divináció*. Budapest, Osiris Kiadó
- 2002 *Mikrokozmosz – makrokozmosz*. Vallásethnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről III. Budapest, Balassi Kiadó
- 2004 *Áldás és átok, csoda és boszorkányság*. Vallásethnológiai fogalmak tudományközi megközelítésben. Tanulmányok a transzcendensről IV. Budapest, Balassi Kiadó
- PÓCS Éva–VOIGT Vilmos (szerk.)
- 1996 *Ősök, táltosok, szentek*. Tanulmányok a honfoglaláskor és Árpád-kor folklórijából. Budapest, MTA – Néprajzi Kutatóintézet
- POP, Dumitru
- 1989 *Obiceiuri agrare în tradiția populară românească*. Cluj-Napoca, Editura Dacia
- POZSGAI Péter (szerk.)**
- 1999 *Tűzcsiholó*. Írások a 90 éves Lükő Gábor tiszteletére. Budapest, Táton Kiadó
- POZSONY Ferenc
- 1991 Csorgóújítás és esővarázslás a sónai szászoknál. In: Halász P. (szerk.) 1991. 451–458.
- 1992 Tavaszi esővarázslás a háromszéki Szörcsén. In: Viga Gyula (szerk.): *Kultúra és tradíció I*. Tanulmányok Ujváry Zoltán tiszteletére. Miskolc, 189–204.
- 1997 Újesztendei szokások a moldvai csángóknál. In: Uő. (szerk.) 1997. 303–323.
- 1998a *Szól a kakas már*. Szász hatás az erdélyi magyar jeles napi szokásokban. Csíkszereda, Pro-Print Könyvkiadó
- 1998b Látomások a moldvai csángó falvakban. In: Pócs É. (szerk.) 1998. 72–80.
- 2000 *Adok nektek aranyvesszőt*. Dolgozatok erdélyi és moldvai népszokásokról. Csíkszereda
- POZSONY Ferenc (szerk.)

- 1997 *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve* 5. Dolgozatok a moldvai csángók népi kultúrájáról. Kolozsvár
- 1998 *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve* 6., Kolozsvár
- PROPP, Vlagyimir**
- 1975 *A mese morfológiája. Budapest*
- 2005 *A varázsmese történeti gyökerei. Budapest, L'Harmattan*
- RÁDULY János**
- 1990 *Hold elejti, Nap felkapja.* Kibédi találós kérdések. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- RAHNER, Karl–VORGRIMPLER, Herbert**
- 1980 *Teológiai Kiszótár.* Budapest, Szent István Társulat
- RAPAICS Raymund**
- 1931 *A magyar virágnyelv.* *Ethnographia* XLII. 1–12.
- 1932 *A magyarság virágai.* Budapest (Reprint kiad.: Budapest, 1986.)
- RÉAU, Louis**
- 1955 *Iconographie de l'art chrétien.* I., II/1–2., III/1–3., Paris, PUF
- RÉGHENY Balázs (szerk.)**
- 2004 *Szellemi ösvények az új évezredben.* Kultúrtörténeti előadások. Budapest, Cédrus
- REES, Elizabeth**
- 1992 *Christian Symbols.* Ancient Roots, London–Bristol, Pennsylvania, Jessica Kingsley Publishers
- RICHTER, Gert–ULRICH, Gerhard**
- 1994 *Mitológiai és bibliai jelenetek a művészetben.* Budapest, Magyar Könyvklub (Eredeti kiad.: *Lexikon der Kunstmotive.* München, 1978.)
- RIES, Julien (szerk.)**
- 2003 *A szent antropológiája.* A homo religiosus eredete és problémája. Budapest, Typotex Kiadó (Eredeti kiad.: *Le Origini e il Problema Dell'Homo Religiosus.* Trattato de Antropologia del Sacro. Milan, Editoriale Jaca Book SpA, 1989.)
- RIPA, Cesare**
- 1997 *Iconologia.* Fordította, a jegyzeteket és az utószót írta Sajó Tamás. Budapest, Balassi Kiadó (Eredeti kiad.: Róma, 1593.)
- RÓHEIM Géza**
- 1911 *Sárkányok és sárkányölő hősök.* *Ethnographia* XXII. 129–142., 193–209.
- 1913 *A halálmadár.* *Ethnographia* XXIV. 23–36. (Megjelent még: In: Róheim G. 1984a. 83–126.)
- 1917 *A kazár nagyfejedelem és a turulmonda.* *Ethnographia* XXVIII. 58–99.
- 1925 *Magyar néphit és népszokások.* Budapest
- 1984a *A bűvös tükör.* Válogatás Róheim Géza tanulmányaiból. Válogatta, az utószót és a jegyzeteket írta: Verebélyi Kincső. Budapest, Magvető Kiadó
- 1984b *Primitív kultúrák pszichoanalitikus vizsgálata.* Tanulmányok. Budapest, Gondolat Kiadó
- RÖHRICH, Lutz**
- 1966 *Az ördög alakja a népköltészetben.* *Ethnographia* LXXVII. 2. 212–228.
- 1990 *A fa népi elbeszélésekben.* *Helikon* XXXVI. 1. 84–99.
- RUDICĂ, Tiberiu–COSTEA, Daniela**
- 2003 *Aspecte psihologice în mituri, legende și credințe populare.* Iași, Polirom
- RUȘTI, Doina**
- 2005 *Dicționar de simboluri din opera lui Mircea Eliade.* București, Editura Vremea

- ROUX, Jean-Paul
 1998 *Regele. Mituri și simboluri*. București, Editura Meridiane (Eredeti kiad.: *Le Roi. Mythes et symboles*. Librairie Anthème Fayard, 1995.)
- SALAMON Anikó
 1987 *Gyimesi csángó mondák, ráolvasások, imák*. Budapest, Helikon Kiadó
- SÁRI Zsolt
 1999 A kiskun Madonnák szimbólumai. In: Ujváry Zoltán (szerk.): *Ünnepi kötet Szabó László tiszteletére*. Debrecen, 309–314.
- SAUNDERS, Nicholas J.
 1996 *Állatszellemek*. Budapest
- SCHINDLER, Norbert
 2000 Karnevál, egyház és fordított világ. A 16. századi nevetéskultúra funkciójáról. In: Sebők Marcell (szerk.): *Történeti antropológia*. Módszertani írások és esettanulmányok. Budapest, Replika Kör, 183–216.
- SCHLEIERMACHER, F. D. E.
 2000 *A vallásról*. Beszéd a vallást megvető művelt közönséghez. Budapest (Eredeti kiad.: *Über die Religion*. Reden an die Gebildeten unter ihren Verächtern. Leipzig, 1911.)
- SCHMITT, Jean-Claude
 1998a *Rațiunea gesturilor în Occidentul medieval*. București, Editura Meridiane (Eredeti kiad.: *La raison des gestes dans l'Occident médiéval*. Éditions Gallimard, 1990.)
 1998b *Strigoii. Viii și morții în societatea medievală*. București, Editura Meridiane (*Les Revenants. Les vivants et les morts dans la société médiévale*. Éditions Gallimard, 1994.)
- SCHÜTZ, Christian
 1993 *A keresztény szellemiség lexikona*. Budapest, Szent István Társulat (Eredeti kiad.: *Praktisches Lexikon der Spiritualität*. Freiburg, 1988.)
- SEGRÉ Monique (red.)
 2000 *Mituri, rituri, simboluri în societatea contemporană*. Timișoara, Editura Amarcord (Eredeti kiad.: Éditions l'Harmattan, 1997.)
- SEIBERT, Jutta
 1986 *A keresztény művészet lexikona*. Budapest, Corvina Kiadó (Eredeti kiad.: *Lexikon christlicher Kunst Themen, Gestalten, Symbole*. Freiburg im Breisgau, 1980.)
- SELIGMAN, Kurt
 1997 *Mágia és okkultizmus az európai gondolkodásban*. Budapest, Kairosz Kiadó (Eredeti kiad.: *Magic, Supernaturalism and Religion*. Pantheon Books, 1948.)
- SELMECZI KOVÁCS Attila
 1997 Egy újkori virágszimbólum: a napraforgó. In: S. Lackovits E. (szerk.) 1997. 86–92.
 2001 *Nemzeti jelképek*. Budapest, Néprajzi Múzeum
- SERES András
 1981 Erdők, vizek csodás lényei Háromszéken és a környező vidékeken. *Népismereti Dolgozatok*. Bukarest, 185–196.
 1984 *Barcasági magyar népköltészet és népszokások*. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
 1994a Moldvai csángó garabonciások. In: Faragó József–Kós Károly (szerk.): *Népismereti Dolgozatok*. Bukarest, 319–332.
 1994b Moldvai magyar lakodalmi szokások. *Néprajzi Látóhatár* III. 1–2. 89–123.
- SIGAL, Pierre A.

- 1989 *Isten vándorai. Középkori zarándoklatok és zarándokok.* Budapest, Gondolat Könyvkiadó (Eredeti kiad.: *Les marcheurs de Dieu.* Armand Colin, 1974.)
- SILLING István
- 1994 *Templomok, szentek, imádságok.* Tanulmányok a vajdasági népi vallásosság tárgyköréből. Újvidék/Tótfalu
- SOLYMOSSY Sándor
- 1943 Hitvilág. In: *A magyarság néprajza IV.* Budapest, 2. kiad., 286–382.
- 1991 *A „vasorrú bába” és mitikus rokonai.* Bevezetés: Verebélyi Kincső. Budapest (Első megjelenése: *Ethnographia* XXXVIII. 1927. 217–235.)
- SOUTHERN, Richard William
- 1987 *A nyugati társadalom és az egyház a középkorban.* Budapest, Gondolat Könyvkiadó (*Western Society and the Church in the Middle Ages.* Penguin Books Ltd., Harmondsworth, Middlesex, 1970.)
- SOUZENELLE, Annick de
- 1996 *Simbolismul corpului uman.* Timișoara (Eredeti kiad.: *Le symbolisme du corps humain.* De l’arbre de vie au schéma corporel. Dangles, 1984.)
- STOIAN, Ion M.
- 1994 *Dicționar religios: termeni religioși, credințe populare și nume proprii.* București, Garamond
- STOYANOV, Yuri
- 1999 *Tradiția ascunsă a Europei.* Istoria secretă a ereziei creștine în Evul Mediu. Iași, Polirom (Eredeti kiad.: *The Hidden Tradition in Europe.* The secret history of medieval Christian heresy. 1994.)
- SUCIU, Alexandru
- 1999 *Nevoia actuală de ceremonii și ritual.* Brașov, Editura Lux Libris
- SUMNER, William Graham
- 1978 *Népszokások.* Szokások, erkölcsök, viselkedésmódok szociológiai jelentősége. Budapest, Gondolat Kiadó
- SURDULESCU, Radu
- 1997 *Critica mitic-arhetipală.* De la motivul antropologic la sentimentul numinosului. București, Allfa
- STARR SERED, Susan
- 1994 *Priestess, Mother, Sacred Sister.* Religions Dominated by Women. Oxford, Oxford University Press
- SZABÓ Á. Töhötöm
- 2002 *Közösség és intézmény.* Stratégiák a lónai hagyományos gazdálkodásban. Kolozsvár, Kriza Könyvek 11.
- SZABÓ T. Attila (szerk.)
- 1969 *Haja, haja, virágom.* Virágénekek Szabó T. Attila gondozásában és bevezetőjével. Bukarest, Irodalmi Könyvkiadó
- SZABÓ György
- 1973 *Mediterrán mítoszok és mondák.* Mitológiai kislexikon. Bukarest, Kriterion Könyvkiadó
- SZABÓ Károly
- 1889 A zöld ág, mint a székely főtisztek jelvénye. *Századok* XXIII. 193–206.
- SZABÓ László
- 1990 Népi természetismeret. In: Dömötör Tekla (főszerk.): *Népszokások, néphit, népi vallásosság.* Magyar Néprajz VII. Budapest, Akadémiai Kiadó, 725–742.
- SZACSVAY Éva

2000 Protestáns ördöggépzetek. In: Czégényi D.–Keszeg V. (szerk.): *Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve* 8. Kolozsvár, 164–180.

2001 Protestáns ábrázolások és népművészet. In: S. Lackovits E.–Mészáros V. (szerk.): 2001. I. 31–44.

SZAPU Magda, Dr.

1995 Szimbólumaink – a fa. A fával kapcsolatos hiedelmeink. *Múzeumi Tájékoztató*. Kaposvár, 4. 17–24.

SZÉKELY László

1997 *Csiki áhítat*. A csiki székelyek vallási néprajza. A szöveget gondozta Pusztai Bertalan. Budapest, Szent István Társulat

SZENDREY Ákos

1930 Meztelenség a magyar néphitben. *Népünk és Nyelvünk* III. 129–133.

1931 Az új tűz. *Ethnographia* XLII. 153–154.

1935 A füstölés a magyar néphitben. *Ethnographia* XLVI. 42–48.

1940 Az élet vize karácsonyi népszokásainkban. *Ethnographia* LI. 393–401.

1941 A halott lakodalma. *Ethnographia* LII. 44–53.

1942 A magyar áldomás. *Ethnographia* LIII. 123–131.

1959 A napforduló és a mágikus állatvédés összekapcsolásának kérdése. *Ethnographia* LXX. 313–343.

SZENDREY Ákos–SZENDREY Zsigmond

1940 Részletek a készülő magyar babonaszótárból. *Ethnographia* LI. 321–336.

SZENDREY Zsigmond

1932 Vadászbabonák. *Népünk és Nyelvünk* 1–3. 28–29.

1936 A piros szín. *Ethnographia* 220–222.

1937a A varázslócselekvések személye, ideje és helye. *Ethnographia* XLVIII. 13–24.

1937b A varázslatok eszközei. *Ethnographia* XLVIII. 386–405.

1938 A fehér szín szerepe és jelentősége. *Ethnographia* XLIX. 420–422.

1940 A magyar népszokások ősi elemei. *Ethnographia* LI. 352–360.

SZENTI Tibor

1993 *Paráznák*. Feudalizmuskori (1723–1843) szexuális büntetőperek. Hódmezővásárhely

SZIGETI Jenő, Dr.

1999 *Letűnt korok, régi titkok*. Bibliai felfedező. Budapest, Esély Mozaik Kiadó–Holding Kft.

SZIKSZAI Mária

2005 *Történetek története*. Képiség és narráció a magasművészet és a népi kultúra között, avagy a homo narrans esete Szent Antallal. Marosvásárhely, Mentor Kiadó

SZILÁGYI N. Sándor

1996 *Hogyan teremtsünk nyelvi világot?* Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára. Kolozsvár, Erdélyi Tankönyvtanács

SZŐNYI György Endre

2004 *Pictura & Scriptura*. Hagyományalapú kulturális reprezentációk huszadik századi elméletei. Szeged, JATEPress, Ikonologia és Műértelmezés 10.

TAKÁCS Béla

1986 *Bibliai jelképek a magyar református egyházművészetben*. Budapest, Magyarországi Református Egyház Sajtóosztálya

TAKÁCS György

1999 „Erre ülj fel, ne a csikó hátára!” Egy csángó varázscselekedet ősvallási hátteréről. *Turán* II. 1. 55–65.

- 2001 *Aranykertbe' aranyfa*. Gyimesi, hárompataki, úz-völgyi csángó imák és ráolvasók. Budapest, Szent István Társulat
- 2004 *Kantéros, lüderc, rekegő*. Hárompataki csángó hiedelemmondák. Budapest, Magyar Napló
- TALLIÁN Tibor
- 1983 *Cantata profana – az átmenet mítosza*. Budapest, Magvető Kiadó
- TÁNCZOS Vilmos
- 1995 *Gyöngyökkel gyökerezteél*. Gyimesi és moldvai archaikus imádságok. Csíkszereda, Pro-Print Kiadó
- 1996 *Keletnek megnyílt kapuja*. Néprajzi esszék. Kolozsvár, KOM-Press Korunk Baráti Társaság, Ariadné Könyvek
- 1999a *Csapdosó angyal*. Moldvai archaikus imádságok és életterük. Csíkszereda, Pro-Print Kiadó
- 1999b Az archetipális mítoszelmélet – avagy a népi kultúra elfelejtett szimbolikus nyelvéről. In: Pozsgai P. (szerk.) 1999. 567–590.
- 2000 *Eleven ostya, szép virág*. A moldvai csángó népi imák képei. Csíkszereda, Pro-Print Kiadó
- 2001 *Nyiss kaput, angyal!* Moldvai csángó népi imádságok. Archetipikus szimbolizáció és élettér. Budapest, Püski Kiadó
- TÁNCZOS Vilmos (szerk.)
- 2004 *Képek a folklórban*. Tanulmányok az archetipikus szimbolizáció köréből. Kolozsvár, Kriza János Néprajzi Társaság
- TÁRKÁNY-SZÜCS Ernő
- 1981 *Magyar jogi népszokások*. Budapest
- TÁTRAI Zsuzsanna–KARÁCSONY MOLNÁR Erika
- 1997 *Jeles napok–ünnepi szokások*. Budapest
- TOKAREV, Sz. V. (szerk.)
- 1988 *Mitológiai Enciklopédia*. I–II. Budapest, Gondolat Kiadó (Eredeti kiad.: *Mifii narodov mira*. I–II. Moszkva, 1980–1982.)
- TOLNAI Vilmos
- 19004 „Fügét mutat”. *Ethnographia* XV. 28–31.
- TOMBOR Ilona
- 1968 *Magyarországi festett famennyezetek és rokon emlékek a XV–XIX. századból*. Budapest, Akadémiai Kiadó
- TÓTH G. Péter
- 2005 *Női testek*. Budapest, Agenda Natura
- TURNER, Victor
- 1974 *Dramas, Fields and Metaphors*. Symbolic Action in Human Society. Ithaca–London, Cornell University Press
- 2002 *A rituális folyamat*. Struktúra és antistruktúra. Budapest, Osiris Kiadó (Eredeti kiad.: *The Ritual Process*, 1969.)
- TÜSKÉS Gábor (szerk.)
- 1986 „Mert ezt Isten hagyta...” Tanulmányok a népi vallásosság köréből. Budapest, Magvető Könyvkiadó
- UJVÁRY Zoltán
- 1962 A szakállas farkas mondájához. *Ethnographia* LXXIII. 3. 458–461.
- 1978 *A temetés paródiája*. Debrecen, Studia Folkloristica Ethnographica 1.
- 1980 *Népszokás és népköltészet*. Debrecen
- 1983–1988 *Játék és maszk*. I–IV. Dramatikus népszokások. Debrecen.
- 1989 *Állatmaszkok*. Debrecen

- 1990 *Farsang*. Debrecen, Néprajz egyetemi hallgatóknak 5.
- 1991a *Farsangi népszokások*. Debrecen
- 1991b *Agrárkultusz*. Debrecen, Néprajz Egyetemi Hallgatóknak 11.
- 1995–1996 *Miscellanea I–II*. Debrecen, Folklór és etnográfia 89.
- 1997 *Népi színjátékok és maszkos szokások*. Debrecen
- 1999 *Folklór az ördögi kísértetekben*. Debrecen, Csokonai Kiadó
- UTRIO, Kaari
- 1990 *Éva lányai*. Az európai nő története. h. n., Corvina Kiadó
- VAJKAI Aurél
- 1939 *Az ősi javasember*. Budapest
- VANYÓ László
- 2000 *Az ókeresztény művészet szimbólumai*. Budapest, Jel Kiadó
- VARGYAS Lajos
- 1987 Szerelmi-erotikus szimbolika a népköltészetben. In: Hoppál M.–Szepes E. (szerk.) 1987a. 20–39.
- 1988 Lírai népköltészet. Belső forma. In: *Magyar Néprajz V*. Népköltészet. Budapest, 477–518.
- 2000 *Egy felvidéki falu zenei világa – Áj, 1940*. Budapest, Planétás Kiadó–Európai Folklór Intézet
- VÁRNAGY Antal
- 1993 *Liturgika*. Abaliget, Lámpás Kiadó
- VASAS Samu
- 1994 *Népi jelvilág Kalotaszegen*. Budapest
- VASAS Samu–SALAMON Anikó
- 1986 *Kalotaszegi ünnepek*. Budapest
- VERBÉNYI István–ARATÓ Miklós Orbán
- 1989 *Liturgikus lexikon*. A katolikus egyház liturgiája. Budapest
- VEREBÉLYI Kincső
- 1993 *A hagyomány képei*. Debrecen
- 2005 *Szokásvilág*. Debrecen
- VIKÁR Béla
- 1905 *Somogy megye népköltése*. Gyűjtötte, rendszerezte és világosító jegyzetekkel kísérte Vikár Béla. Budapest
- VIRILIO, Paul
- 1992 *Az eltűnés esztétikája*. Budapest, Balassi Kiadó
- VIRT István
- 2001 „Elszakasztottad a testemtől én lelkemet” A moldvai és a Baranya megyei csángók halottas szokásai és hiedelmei. Kolozsvár, Kriza Könyvek 8.
- VOIGT Vilmos
- 2004 *A vallási élmény története*. Bevezetés a vallástudományba. Budapest, Timp Kiadó
- VÖÖ Gabriella
- 1989 *Igaz ember igazat szól*. Közmondások a románai magyar folklórból. București, Kriterion Könyvkiadó
- 1999 *Szaván fogjuk*. Erdélyi magyar szólások. Székelyudvarhely, Erdélyi Gondolat
- VRIES, Ad de
- 1974 *Dictionary of Symbols and Imagery*. Amsterdam–London, North–Holland Publishing Company
- VULCĂNESCU, Romulus.

- 1985 *Mitologie română*. București, Editura Academiei Republicii Socialiste România
- WLISLOCKI Henrik
- 1892 Jósló állatok a kalotaszegi néphitben. *Ethnographia* III. 47–55.
- 1894 Fára aggatott fogadalmi rongyok a néphitben. *Ethnographia* V. 320–326.
- WLISLOCKI Henrikné
- 1896 Nyál és köpés a magyar néphitben. *Ethnographia* VII. 460–465.
- ZEMON DAVIS, Natalie
- 2000 A nők felülkerekedése. In: Sebők Marcell (szerk.): *Történeti antropológia*. Módszertani írások és esettanulmányok. Budapest, Replika Kör, 249–277.
- ZIRKULI Péter
- 1996 „A történelem rémülete”. Eliade mítoszelméletéről. *BUKSZ*, nyár, 186–203.
- ZLINSZKY Aladár
- 1927 A névvarázs. *Magyar Nyelv* XXIII. 100–109.
- ZSIGMOND Győző
- 1999 *Égitest és néphagyomány*. Égitestmagyarázat a romániai magyaroknál. Csíkszereda, Pallas-Akadémia